

Miljøgodkendelse
af svinebruget
Vognsbækvej 40
9900 Frederikshavn

§ 12

*Lovbekg. nr. 1486 af 4. december
2009 om miljøgodkendelse m.v. af
husdyrbrug*

*Dato for gyldighed
25. juni 2015*

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	0
Datablad	2
1 Resumé og samlet vurdering	3
1.1 Ikke teknisk resumé	3
1.2 Offentlighed.....	4
2 Generelle forhold	7
2.1 Forudsætninger for miljøgodkendelsen.....	7
2.2 Tidligere afgørelser efter husdyrloven.....	7
2.3 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	7
2.4 Gyldighed.....	7
2.5 Retsbeskyttelse	8
2.6 Revurdering af miljøgodkendelsen	8
3 Beliggenhed og planmæssige forhold.....	9
3.1 Lokalisering i forhold til beboelser, bygge- og fredningslinier mv.	9
3.2 Placering i landskabet	10
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	12
4.1 Husdyrhold, staldindretning og ventilation	12
4.2 Fodring	19
4.3 Ensilage.....	20
4.4 Energi- og vandforbrug.....	20
4.5 Spildevand herunder regnvand	21
4.6 Affald, døde dyr, olie, pesticider og øvrige kemikalier	22
4.7 Driftsforstyrrelser eller uheld	23
5 Gødningsproduktion og -håndtering.....	24
5.1 Gødningstyper og mængder	24
5.2 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning	24
6 Forurening og gener fra husdyrbruget.....	27
6.1 Ammoniak og natur nær anlægget	27
6.2 Lugt	32
6.3 Fluer og skadedyr	35

6.4	Transport	35
6.5	Støj, støv og lys	37
7	Påvirkning fra arealerne.....	39
7.1	Udbringningsarealerne	39
7.2	Påvirkninger af søer og vandløb.....	40
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord & hav.....	40
7.4	Kvælstof til grundvand.....	43
7.5	Påvirkning af natur, Natura 2000 samt Bilag IV arter.....	43
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	45
8.1	Management og egenkontrol	47
8.2	Samlet vurdering vedrørende BAT på bedriften.....	47
9	Alternative løsninger og 0-alternativet	48
10	Bilag.....	49
10.1	Anlægstegning (fra ansøger)	49
10.2	Udtalelse fra Hjørring Kommune	50

DATABLAD

Titel:	§ 12, stk. 2 Miljøgodkendelse af svinebruget Vognsbækvej 40
Dato for godkendelse:	25. juni 2015
Virksomhedens navn:	St. Vognsbæk I/S
CVR-nr:	32818595
CHR-nr:	38499
Ejendomsnummer:	8130103435
Matr. nr:	30a m.fl. Skærum By, Skærum
Adresse:	Vognsbækvej 40, 9900 Frederikshavn
Ansøger:	St. Vognsbæk I/S v/Jonas Sørensen Vognsbækvej 40 9900 Frederikshavn
Konsulent:	Allan K. Olesen LandboNord Erhvervsparken 1 9700 Brønderslev ako@landbonord.dk
Kommunens sagsbehandler:	Tinne Stougaard
Tilsynsmyndighed:	Frederikshavn Kommune Rådhus Allé 100 9900 Frederikshavn tlf. +45 9845 5000 tf@frederikshavn.dk www.frederikshavn.dk

1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ

St. Vognsbæk I/S, Vognsbækvej 40, 9900 Frederikshavn har ansøgt om en miljøgodkendelse for ejendommen St. Vognsbæk. Der er søgt om nedenstående projekt:

- Udvidelse af svinebesætningen fra 2650 søer, 2550 smågrise og 2550 slagtesvin til 4000 søer, 3500 smågrise og 3500 slagtesvin årligt, svarende til en udvidelse fra 709,49 DE til 1060,42 DE¹. Udvidelsen sker i to faser, hvor der i første fase udvides til 3500 søer (smågrise og slagtesvin uændret) og i anden fase udvides der til den fulde produktion.
- I forbindelse med udvidelsen skal der i første fase bygges til eksisterende godkendte stalde, I anden fase skal der bygges 1 ny overdækket gyllebeholder på 5000 m³ ekstra i forhold til allerede godkendte gylleholdere. Desuden skal der opføres en ny kornsilo.

Miljøgodkendelsen omfatter desuden alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 32818595.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Frederikshavn Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 28. oktober 2014 (skema 69482).

Ejendommen har en eksisterende miljøgodkendelse fra 18. februar 2013, som endnu ikke er udnyttet. Denne miljøgodkendelse forventes udnyttet i sammenhæng med nærværende miljøgodkendelse, således at byggeriet fra 2013-godkendelsen og det byggeri, der er indeholdt i nærværende godkendelse, opføres på samme tid.

Kommunen har vurderet, at den ansøgte udvidelse af produktionen på St. Vognsbæk vil kunne ske i overensstemmelse med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug² samt habitatdirektivet når virksomheden drives på de vilkår som fremgår af nærværende Miljøgodkendelse. Det vurderes at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det vurderes endvidere, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik.

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Frederikshavn Kommune.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende centrale vilkår:

GYLLEALARM OG BEHOLDERBARRIERE (VILKÅR 1-3)

BEPLANTNING (VILKÅR 4-6)

DEN MAKSIMALE HUSDYRPRODUKTION (VILKÅR 7-8)

LUFTRENSNING (VILKÅR 9-22)

FODRINGSTILTAG (VILKÅR 23-26)

DIREKTE UDKØRSEL AF DYBSTRØELSE (VILKÅR 30)

---

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til bekendtgørelse nr. 764 af 28-06-2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., med senere ændringer.

² Lovbekg. nr. 1486 af 04-12-2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer.

1.2 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort den 28. november 2014.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen i forbindelse med offentliggørelsen.

Udkast til miljøgodkendelse eller orientering herom blev den 22. april 2015 udsendt til høring hos naboer og andre berørte, skønnede parter i sagen samt ansøger selv. "Andre berørte" er fastlagt som ejendomme der ligger indenfor den beregnede, ukorrigerede geneafstand til byzone (svarende til ejendomme indenfor en afstand af ca. 953 m fra den aktuelle ejendom i fase 1 og 902 m i fase 2). Der var frist til afgivelse af bemærkninger frem til den 22. juni 2015.

Der kom i høringsperioden en række bemærkninger fra borgere i området. Nedenfor er bemærkningernes hovedpointer gengivet, ligesom kommunens kommentarer til bemærkningerne fremgår.

Bemærkningerne har ikke givet anledning justeringer af miljøgodkendelsen.

Ansøger har set de indkomne bemærkninger og anfører følgende kommentarer:

"Vi har ingen særlige svar/bemærkninger til de fremsendte bemærkninger. Dog vil jeg bemærke, at Husdyrloven i sig selv indeholder en afvejning af de særlige balancepunkter, der skal være mellem landbrugsdrift og beboelse, herunder bestemmelser for, hvor store koncentrationer af lugt, der kan accepteres i nærheden af byzoner (Skærum).

Selve ansøgningen og dermed den kommende miljøgodkendelse indeholder stillingtagen til om disse krav overholdes. Ansøgningen overholder selvfølgelig de regler og krav der stilles i Husdyrloven.

Jeg vil præcisere, at der i de staldanlæg hvor der skal opstaldes slagtesvin (sopolte) installeres luftrensning, der kraftigt reducerer udledning af lugt."

Bemærkninger fra Katsigvej 21:

Borgeren oplyser, at han mener, at det er forkert, at der er 290 meter til nærmeste beboelse, som oplyst i miljøgodkendelsesudkastet. Han oplyser, at han ejer en byggegrund på Katsigvej 23, matr.nr. 13c.

Han mener, at såvel byggegrunden som hans hus på Katsigvej 21 bliver væsentligt værdiforringet som følge af udvidelsen.

Kommunens kommentarer:

Ifølge husdyrbekendtgørelsens lugtgenekrav, skal anlægget overholde en maksimal lugtpåvirkning ved enkeltboliger på 15 OU_E/m³ (lugtenheder). Det er anført, at genekriteriet skal overholdes i forhold til selve nabobebyggelsen og ikke til f.eks. haven. Derfor vil der heller ikke være noget krav til overholdelse af genekriteriet til en ubebygget grund.

Økonomiske forhold såsom værdiforringelse af nabobebyggelse er ikke et hensyn, som kan varetages gennem husdyrloven, hvilket gentagne gange er præciseret af Natur- og Miljøklagenævnet. Derfor kan kommunen ikke inddrage dette forhold i afgørelsen.

Bemærkninger fra Bolig-Jylland ApS

Det angives, at ejendomsselskabet som ejer af beboelsesejendomme i kommunen er imod den ansøgte udvidelse pga. øgede lugt- og støjgener.

Kommunens kommentarer:

Det ansøgte overholder de genekriterier, der er i husdyrgodkendelsesloven mht. lugt. Kommunens vurdering af lugt og støj fremgår af godkendelsens afsnit 6.2 og 6.5. der henvises hertil. De indkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændret vurdering.

Det bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet i en afgørelse fra 09-06-2015 udtaler:

"Nævnet bemærker i øvrigt, at selv om indsigelser vedrørende lugt fra naboer lovligt kan indgå i grundlaget for kommunens vurdering af sagen, kan det efter nævnets opfattelse ikke i sig selv begrunde et afslag efter husdyrbruglovens § 31, jf. § 19, i den konkrete sag, hvis beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt".

Bemærkninger fra Dybrovej 3:

Borgerne bemærker, at der allerede i dag er gener i form af tung landbrugsmaskinetrafik og kraftige lugtgener fra de store mængder af gylle.

Det er anført, at den tunge trafik potentielt kan give huset sætningsskader og at rystelser mærkes tydeligt i bygningen. Desuden oplyses, at deres grusvej ofte bliver kraftigt belastet og medtaget. Desuden giver trafikken støvgener.

Desuden er de bekymrede for påvirkning af grundvandet i området.

Kommunens kommentarer:

Det må antages, at det ikke er landbrugsmaskiner fra Vognsbækvej 40, der giver gener på Dybrovej, da den ansøgte ejendom ikke har udbringningsarealer, som giver anledning til at køre ad Dybrovej. Hvis der opleves trafikgener fra landbrugsmaskiner, må det således stamme fra andre ejendomme end den ansøgte.

Det er desuden gældende, at trafik på offentlig vej ikke kan reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven, der alene kan regulere til- og frakørsel til ejendommen.

I forhold til lugtgener henvises til kommunens kommentarer til bemærkninger fra Bolig-Jylland ApS ovenfor.

I forhold til påvirkningen af grundvand henvises til afsnit 7.4, hvoraf det fremgår at der ikke er udbringningsarealer i nitratfølsomme indvindingsområder.

Bemærkninger fra Katsigvej 25:

Borgerne er bekymrede for, at udvidelsen vil øge de gener, de allerede oplever i dag med hensyn til lugt, fluer og støj.

Borgerne er bekymrede for, at udvidelsen vil påvirke det naturskønne område negativt.

Desuden er de bekymrede for værditab af deres ejendom.

Kommunens kommentarer:

Der har ikke på noget tidspunkt været indgivet konkrete klager over lugtgener eller lignende fra Vognsbækvej 40. Det har i forbindelse med høringer i tidligere afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven været oplyst, at der af og til opleves lugtgener, men der har ikke været indgivet konkrete klager over lugt fra ejendommen. Kommunen regulære tilsyn på ejendommen har heller ikke på noget tidspunkt påvist forhold, som giver anledning til lugtgener ud over, hvad der må forventes. Der er således ikke grundlag for at regulere det ansøgte husdyrbrug efter yderligere krav end de generelle krav til lugt, som fremgår af husdyrgodkendelsesloven. Der henvises desuden til kommunens kommentarer til bemærkninger fra Bolig-Jylland ApS ovenfor.

I forhold til anlæggets påvirkning af det omgivende landskab, er der lavet en vurdering heraf i afsnit 3.2. Området er ikke udpeget med særlige landskabelige værdier i kommuneplanen, og der ses ikke i de indkomne bemærkninger nye oplysninger, som kan give anledning til en ændret vurdering. Der er i godkendelsen sat vilkår, som skal varetage de landskabelige interesser.

Økonomiske forhold såsom værdiforringelse af nabobebyggelse er ikke et hensyn, som kan varetages gennem husdyrloven, hvilket gentagne gange er præciseret af Natur- og Miljøklagenævnet. Derfor kan kommunen ikke inddrage dette forhold i afgørelsen.

Bemærkninger fra Katsigvej 18:

Borgerne oplyser, at de ikke tidligere har oplevet væsentlige lugtgener fra Vognsbækvej 40, men at de er bekymrede for, at udvidelsen vil give anledning til forøget lugt. De er desuden bekymrede for den ansøgte produktion af slagtesvin, da de ikke mener, at der tidligere har været produceret slagtesvin på ejendommen.

De mener desuden at udviklingen fra flere mindre husdyrbrug i området til nogle få store husdyrbrug, giver anledning til større lugtgener og mere tung trafik, som påvirker vejene.

De er desuden bekymrede for, at værdien af deres hus skal falde.

Kommunens kommentarer:

I forhold til trafik er det således, at trafik på offentlig vej ikke kan reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven, der alene kan regulere til- og frakørsel til ejendommen.

I forhold til lugtgener henvises til kommunens kommentarer til bemærkninger fra Bolig-Jylland ApS ovenfor.

Det kan oplyses, at de dyr, der i miljøgodkendelsen er oplyst som slagtesvin, egentlig er sopolte, der dog igennem www.husdyrgodkendelse.dk skal beregnes som slagtesvin.

Økonomiske forhold såsom værdiforringelse af nabobebyggelse er ikke et hensyn, som kan varetages gennem husdyrloven, hvilket gentagne gange er præciseret af Natur- og Miljøklagenævnet. Derfor kan kommunen ikke inddrage dette forhold i afgørelsen.

Bemærkninger fra Katsigvej 16:

Borgerne oplyser, at de tidligere har oplevet lugtgener fra Vognsbækvej 40 på varme dage og når vinden er fra vest, og at de er bekymrede for, at udvidelsen vil give anledning til forøget lugt.

De er desuden bekymrede for værdiforringelse af deres ejendom.

Kommunens kommentarer:

I forhold til lugtgener henvises til kommunens kommentarer til bemærkninger fra Bolig-Jylland ApS ovenfor.

Økonomiske forhold såsom værdiforringelse af nabobebyggelse er ikke et hensyn, som kan varetages gennem husdyrloven, hvilket gentagne gange er præciseret af Natur- og Miljøklagenævnet. Derfor kan kommunen ikke inddrage dette forhold i afgørelsen.

2.1 FORUDSÆTNINGER FOR MILJØGODKENDELSEN

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Vognsbækvej 40, 9900 Frederikshavn.

Ejendommen skal fremover indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, og i overensstemmelse med vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse. Ejendommen skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsens vilkår. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår, ved at kunne fremlægge tilstrækkelig dokumentation f.eks. markplan, gødningsplan og kortbilag.

2.2 TIDLIGERE AFGØRELSER EFTER HUSDYRLOVEN

Der er tidligere meddelt følgende afgørelser efter husdyrloven til husdyrbruget:

- Miljøgodkendelse af 29-07-2009: Udvidelse fra 135,4 DE kvæg og svin til 1200 søer, 1100 smågrise og 1100 slagtesvin. forbindelse med udvidelsen skal der bygges en farestald og en løbe- og drægtighedsstald samt en ny gyllebeholder på 5000 m³. Endelig omfatter godkendelsen opførelse af 2 nye kornsiloer.
- Miljøgodkendelse af 18-02-2013: Udvidelse af svinebesætningen fra 1200 søer, 1100 smågrise og 1100 slagtesvin til 2650 søer, 2550 smågrise og 2550 slagtesvin årligt. I forbindelse med udvidelsen skal der bygges en ny farestald, en ny løbestald og en ny drægtighedsstald. Endvidere skal der opføres 2 nye overdækkede gyllebeholder på hver 5000 m³. Desuden skal der opføres en ny kornsilo.

I forbindelse med nærværende miljøgodkendelse er der i forhold til en række miljøpåvirkninger (herunder ammoniakdeposition og grundvand) foretaget en samlet vurdering af samtlige ændringer og udvidelser siden 1. januar 2007. Dette er i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesloven.

2.3 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af kommunen, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udskiftning af arealer der er omfattet af denne godkendelse skal anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest d. 1. august forud for det kommende dyrkningsår.

2.4 GYLDIGHED

Første fase af udvidelsen skal være gennemført inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Anden fase af udvidelsen skal være gennemført inden 5 år fra godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Der gives en frist for udnyttelse af miljøgodkendelsen på 5 år i fase 2 mod normalt 2 år. Dette begrundes med, at udvidelsen sker i flere etaper inden for en kortere tidshorizont, samt at der foreligger tilstrækkeligt med oplysninger til at kommunen kan vurdere forholdene og fastsætte vilkår for driften. Ansøger har anført baggrunden for ønsket om forlænget udnyttelsesfrist i, at der ønskes udvidet med egen polteproduktion, bl.a. af hensyn til produktionens sygdomsstatus.

Der ønskes mulighed for at udvælge de mest hensigtsmæssige dyr til at indgå i den fremtidige produktion. Det første byggeri igangsættes inden for de første 2 år, mens det sidste byggeri forventes at afvente til igangsætning i år 3 eller 4 efter godkendelsen, så ejendommen er oppe på det ansøgte dyrehold senest 5 år efter godkendelsen.

Såfremt godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Ved ophør af driften skal stalde og gyllekummer rengøres. Gyllebeholdere, som ikke fortsat skal anvendes, skal tømmes og rengøres.

2.5 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.6 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra denne godkendelse.

3.1 LOKALISERING I FORHOLD TIL BEBOELSER, BYGGE- OG FREDNINGSLINIER MV.

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 290 meter til nærmeste beboelse, der ligger øst for anlægget. Nærmeste samlede bebyggelse ligger over 2 km fra ejendommens anlæg. Der er ca. 340 meter til nærmeste byzone, Skærum. Alle målene er fra den nærmeste del af anlægget. Ejendommens placering i forhold til nærmeste nabo m.m. fremgår af Figur 1.

FIGUR 1 PLACERING AF HUSDYRBRUGET

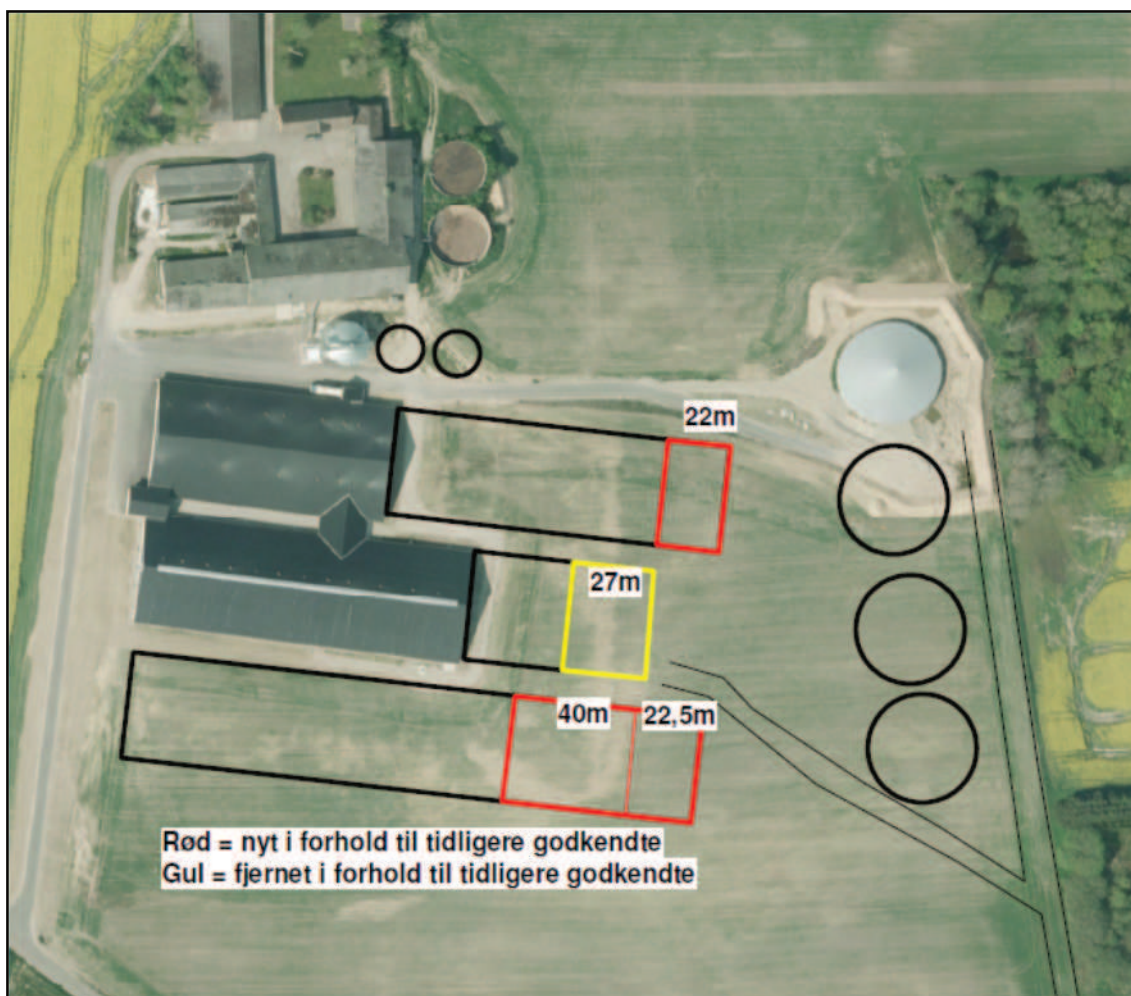
Kommunen har vurderet at afstandskravene til byzone, sommerhusområde, vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 6 og § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt for alle de nye stalde. Den nye gyllebeholder overholder ikke afstandskravet på 30 m til naboskel samt afstandskravet på 100 m til søer over 100 m². Der meddeles hermed dispensation fra afstandskravene.

Kommunen finder, at den ansøgte placering af gyllebeholderen, er den mest hensigtsmæssige, når der skal tages hensyn til landskabet og beskyttelsesinteresserne i området. Kommunen vurderer endvidere, at de hensyn, som skal varetages med afstandskravene er varetaget gennem de nedenfor stillede vilkår, jf. afsnit 3.2.

Kommunen har desuden vurderet at det projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø- og åbeskyttelseslinjer. Den sydligste stald samt beplantningen herom vil ligge delvist inden for en fortidsmindebeskyttelseslinje. Den del af stalden og beplantningen, som ligger inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen, er dog godkendt i 2013-miljøgodkendelsen, og der er dengang meddelt dispensation herfor på en række vilkår. Nogle af de landskabelige vilkår, som blev stillet i 2013-godkendelsen, er også relevant i forbindelse med den forlængelse af den sydligste stald, som indgår i nærværende miljøgodkendelse. Derfor gentages disse vilkår i nærværende miljøgodkendelse, jf. vilkårene nævnt i afsnit 3.2

3.2 PLACERING I LANDSKABET

Ejendommen ligger i et område uden særlige landskabelige udpegninger i kommuneplanen. Der er tale om et åbent landskab, primært præget af Vognsbækvej 40 og Skærum by. Landskabet er forholdsvis kuperet og staldbygningerne ligger højt i landskabet set fra syd. I forbindelse med 2013-godkendelsen blev der godkendt en forholdsvis stor mængde yderligere driftsbygninger på ejendommen. Byggeriet af disse forventes igangsat i 2015. Nærværende godkendelse indeholder forholdsmæssigt ikke så store ændringer i forhold til det, der allerede er godkendt på ejendommen. På nedenstående figur har ansøger anført hvilke dele af staldbygningerne, der er nye i forhold til 2013-godkendelsen. Det er disse ændringer i forhold til 2013-godkendelsen, nærværende miljøgodkendelse skal forholde sig til. Den sydligste af de anførte gyllebeholdere er desuden ny i forhold til 2013-godkendelsen.

FIGUR 2 NYT OG ALLEREDE GODKENDT BYGGERI

De nye gyllebeholdere fra 2013-godkendelsen ligger i en lavning i landskabet og vil ikke være synlige fra størstedelen af det omkringliggende landskab. Den nye gyllebeholder i nærværende godkendelse ligger syd for de øvrige gyllebeholdere, og vil sandsynligvis være mere fremtrædende fra syd, end de øvrige. Beplantning på volden omkring gyllebeholderen samt beplantning syd for den sydlige stald vil medvirke til, at gyllebeholderen vil fremstå mindre dominant i landskabet.

I forhold til de allerede godkendte staldanlæg, skal der ske en forlængelse af to af staldene og den midterste stald gøres lidt kortere end det, der var forudsat i 2013-godkendelsen. Staldbygningerne

placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer og vurderes erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift. Gyllebeholderen placeres i tilknytning til en eksisterende gyllebeholder, men i øvrigt uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Der blev i forbindelse med 2013-godkendelsen vurderet på andre mulige placeringer for gyllebeholderne. Denne vurdering er fortsat gældende i forhold til den nye gyllebeholder, der indgår i nærværende godkendelse. I tilknytning til ejendommens oprindelige gyllebeholdere er det i praksis ikke muligt umiddelbart at opføre noget, da terrænet her skråner kraftigt. Vest for ejendommens eksisterende bygninger (på den vestlige side af ejendommens adgangsvej) vil gyllebeholderne komme til at ligge på en bakketop og være meget synlige i landskabet, hvilket vurderes uhensigtsmæssigt ud fra de hensyn, der skal varetages til landskabet. Syd for staldene vil gyllebeholderne ligge meget synlige ud til Vognsbækvej og vil desuden delvist komme til at ligge inden for fortidsmindebeskyttelseslinjer, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Samlet set vurderes den ansøgte placering for at være den mest optimale placering set ud fra et landskabsmæssigt synspunkt. Der stilles vilkår om gyllealarmer og barriere samt beplantning.

Kommunen har vurderet, at udvidelsen med nedennævnte vilkår ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige eller rekreative interesser i området.

1. Der skal etableres gyllealarmer på den nye gyllebeholder svarende til de alarmer, der er nævnt i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 19, stk. 1.
2. Der skal øst for gyllebeholderen etableres en barriere svarende til den beholderbarriere, som er nævnt i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 19, stk. 2. Dog gives der dispensation i forhold til afstandskravet til naboskel.
3. Der kan installeres et spjæld i beholderbarrieren. Spjældet skal være lukket med undtagelse af, når der er behov for at lukke evt. overfladevand væk fra lavningen inden for beholderbarrieren. Når overfladevandet er lukket ud, skal spjældet lukkes igen med det samme. Der skal være opsyn mens spjældet er åbent.
4. Der skal øst og syd for den nye gyllebeholder etableres en stedse vedligeholdt beplantning, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv afskærmning. Beplantningsbæltet skal bestå af min. 3 rækker og være plantet senest ét år efter, at gyllebeholderen er opført. Gyllebeholderen skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften af ejendommen.
5. Syd for staldene skal der etableres en beplantning bestående af forskellige hjemmehørende, løvfældende arter. Gerne egnskarakteristiske arter, der findes i området i forvejen. Beplantningen skal gøre et dynamisk indtryk, så den ikke fremstår som en tæt mur. Der må gerne være afveksling, også i højden, og der må gerne være mindre åbninger i beplantningen, så bygningen kan ses. Beplantningen skal fortløbende vedligeholdes og skal etableres, så den i løbet af 4-5 år er fuldt etableret.
6. Forud for etablering af beplantningen skal kommunen godkende beplantningsplanen.

4.1 HUSDYRHOLD, STALDINDRETNING OG VENTILATION

Det ansøgte dyrehold i henholdsvis fase 1 og fase 2 med tilhørende staldsystemer fremgår af Tabel 1 (A og B). De enkelte staldafsnit fremgår af anlægstegningen, der er vedlagt som bilag 1.

TABEL 1A OVERSIGT OVER ANSØGT DYREHOLD FASE 1

Produktions- og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægtgrænser	Antal årsdyr	Stipladser	DE
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	15		1050	800	175,50
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	15	-	1400	1070	233,99
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	4	-	1050	800	175,50
Årssøer, farestald, kassestier, delvist spaltegulv,	3	-	1600	380	114,61
Årssøer, farestald, kassestier, delvist spaltegulv,	14	-	1900	450	136,10
Smågrise, fuldspaltegulv	5	9 – 30 kg	3500	580	14,25
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	14	30-65 kg	3500	430	35,11
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	15	65-107 kg	3500	430	55,99
Dyreenheder i alt					941,04

TABEL 1B OVERSIGT OVER ANSØGT DYREHOLD FASE 2

Produktions- og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægtgrænser	Antal årsdyr	Stipladser	DE
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	15		1050	800	175,50
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	15	-	1375	1050	229,81

Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	4	-	1050	800	175,50
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	15	-	525	400	87,75
Årssøer, farestald, kassestier, delvist spaltegulv,	3	-	1600	380	114,61
Årssøer, farestald, kassestier, delvist spaltegulv,	14	-	2400	570	171,91
Smågrise, fuldspaltegulv	5	9 – 31 kg	3500	580	14,93
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	14	31-65 kg	3500	300	34,43
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	15	65-107 kg	3500	300	55,99
Dyreenheder i alt					1060,42

I fase 1 bygges staldanlæggene fra såvel godkendelsen fra 2013 som nærværende miljøgodkendelse. I den forbindelse er der dels to stalde fra 2013-godkendelsen, der forlænges og dels en af stalde, der ikke bygges så lang som først godkendt.

Den nye gyllebeholder i nærværende godkendelse skal først opføres i forbindelse med fase 2. Desuden skal der i denne fase opføres en ny kornsilø.

Der etableres biologisk luftvasker i staldafsnit 4, 14 og 15.

Der er mekanisk ventilation i alle staldafsnit. Ventilationsanlægget optimeres løbende og indstillinger justeres. Ventilationsanlægget i smågrisestaldene er med frekvensmotor. Ventilationsanlæg i nye bygninger bliver samme system som i eksisterende nyeste stalde.

Ventilationsafkastene er forhøjede i forhold til tagniveauet som et led i fortyndingen af lugt for at overholde lugtgenegrænsen i forhold til byzone. Ligeledes indgår ventilationshastigheden som parameter i forhold til lugtgeneoverholdelsen. Tabel 2 angiver afkasthøjde og hastighed, mens ventilationsafkastenes placering fremgår af figur 2.

TABEL 2A OVERSIGT OVER AFKASTHØJDER OG HASTIGHEDER FASE 1

Afkast nr.	Afkast højde (m)	Bygningshøjde (m)	Ventilationshastighed (m/sek)	Afkast nr.	Afkast højde (m)	Bygningshøjde (m)	Ventilationshastighed (m/sek)
1	10	9	14,6	41	10	9	0,1
2	10	9	14,6	42	10	9	14,6
3	10	9	14,6	43	10	9	14,6
4	10	9	14,6	44	10	9	14,6

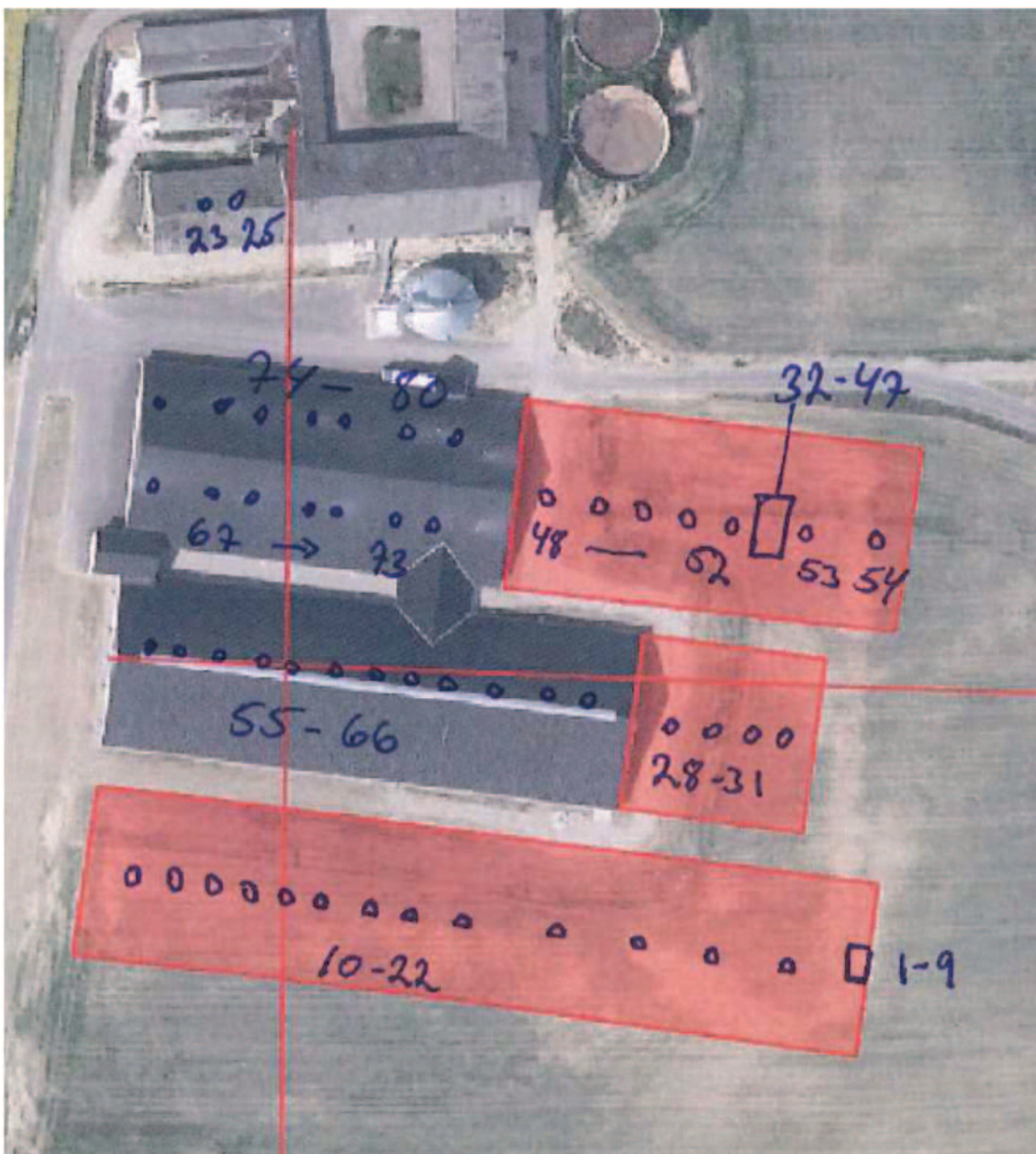
5	10	9	14,6	45	10	9	14,6
6	10	9	14,6	46	10	9	14,6
7	10	9	14,6	47	10	9	14,6
8	10	9	14,6	48	10	9	14,6
9	10	9	14,6	49	10	9	14,6
10	10	9	14,6	50	10	9	14,6
11	10	9	14,6	51	10	9	14,6
12	10	9	14,6	52	10	9	14,6
13	10	9	14,6	53	10	9	0,1
14	10	9	14,6	54	10	9	14,6
15	10	9	14,6	55	9,6	9	14,6
16	10	9	14,6	56	9,6	9	14,6
17	10	9	14,6	57	9,6	9	14,6
18	10	9	14,6	58	9,6	9	14,6
19	10	9	14,6	59	9,6	9	14,6
20	10	9	14,6	60	9,6	9	14,6
21	10	9	14,6	61	9,6	9	14,6
22	10	9	14,6	62	9,6	9	14,6
23	7	6	11,7	63	9,6	9	14,6
24	7	6	0,1	64	9,6	9	14,6
25	7	6	11,7	65	9,6	9	14,6
26	7	6	0,1	66	9,6	9	14,6
27	7	6	0,1	67	9,6	9	14,6
28	9,6	9	0,1	68	9,6	9	14,6
29	9,6	9	0,1	69	9,6	9	14,6
30	9,6	9	0,1	70	9,6	9	14,6
31	9,6	9	0,1	71	9,6	9	14,6

32	10	9	14,6	72	9,6	9	14,6
33	10	9	14,6	73	9,6	9	14,6
34	10	9	0,1	74	9,6	9	14,6
35	10	9	14,6	75	9,6	9	14,6
36	10	9	14,6	76	9,6	9	14,6
37	10	9	14,6	77	9,6	9	14,6
38	10	9	0,1	78	9,6	9	14,6
39	10	9	14,6	79	9,6	9	14,6
40	10	9	14,6	80	9,6	9	14,6

TABEL 2B OVERSICHT OVER AFKASTHØJDER OG HASTIGHEDER FASE 2

Afkast nr.	Afkast højde (m)	Bygningshøjde (m)	Ventilationshastighed (m/sek)	Afkast nr.	Afkast højde (m)	Bygningshøjde (m)	Ventilationshastighed (m/sek)
1	10	9	14,6	41	10	9	14,6
2	10	9	14,6	42	10	9	14,6
3	10	9	14,6	43	10	9	14,6
4	10	9	14,6	44	10	9	14,6
5	10	9	14,6	45	10	9	14,6
6	10	9	14,6	46	10	9	14,6
7	10	9	14,6	47	10	9	14,6
8	10	9	14,6	48	10	9	14,6
9	10	9	14,6	49	10	9	14,6
10	10	9	14,6	50	10	9	14,6
11	10	9	14,6	51	10	9	14,6
12	10	9	14,6	52	10	9	14,6
13	10	9	14,6	53	10	9	14,6
14	10	9	14,6	54	10	9	14,6
15	10	9	14,6	55	9,6	9	14,6

16	10	9	14,6	56	9,6	9	14,6
17	10	9	14,6	57	9,6	9	14,6
18	10	9	14,6	58	9,6	9	14,6
19	10	9	14,6	59	9,6	9	14,6
20	10	9	14,6	60	9,6	9	14,6
21	10	9	14,6	61	9,6	9	14,6
22	10	9	14,6	62	9,6	9	14,6
23	7	6	11,7	63	9,6	9	14,6
24	7	6	0,1	64	9,6	9	14,6
25	7	6	11,7	65	9,6	9	14,6
26	7	6	0,1	66	9,6	9	14,6
27	7	6	14,6	67	9,6	9	14,6
28	9,6	9	14,6	68	9,6	9	14,6
29	9,6	9	14,6	69	9,6	9	14,6
30	9,6	9	14,6	70	9,6	9	14,6
31	9,6	9	14,6	71	9,6	9	14,6
32	10	9	14,6	72	9,6	9	14,6
33	10	9	14,6	73	9,6	9	14,6
34	10	9	14,6	74	9,6	9	14,6
35	10	9	14,6	75	9,6	9	14,6
36	10	9	14,6	76	9,6	9	14,6
37	10	9	14,6	77	9,6	9	14,6
38	10	9	14,6	78	9,6	9	14,6
39	10	9	14,6	79	9,6	9	14,6
40	10	9	14,6	80	9,6	9	14,6

FIGUR 3 PLACERING AF VENTILATIONSFAKAST

Kommunen vurderer, at ventilationssystemet ikke giver anledning til gener for de omkringboende. Der stilles vilkår om, at ventilationen overholder afkasthøjder og hastigheder anført i tabel 2, jf. vilkår nedenfor.

I den nye farestald og den nye løbestald installeres der biologisk luftrensning.

I fase 1 etableres der delvis luftrensning med en reduktion i lugtemissionen på 66 % i den nye farestald (afkast 32-54) samt en reduktion i lugtemissionen fra den nye drægtighedsstald på 30 % (afkast 1-22).

I fase 2 etableres der delvis luftrensning med en reduktion i lugtemissionen på 66 % i den nye farestald (afkast 32-54), en reduktion i lugtemissionen fra den nye drægtighedsstald på 30 % (afkast 1-22) samt en reduktion i lugtemissionen i eksisterende og ny løbe/drægtighedsstald på 50 % (afkast 28-31 samt 55-66).

Formålet med biologisk luftrensning er at reducere udledningen af ammoniak og lugt ved hjælp af biologisk omsætning af de forurenende stoffer. Luften ledes igennem et filtermateriale, som holdes

fugtigt, så ammoniak og lugtstoffer absorberes i en vandfilm i biofiltret og efterfølgende nedbrydes af mikroorganismer, der lever på filtermaterialet.

Biologisk luftrensning er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste med en lugtreducerende effekt på op til 73 %. Kommunen vurderer, at luftrensningen vil give den ønskede effekt under forudsætning af, at de nedennævnte vilkår overholdes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Frederikshavn Kommunes vurdering af BAT for staldtyper og staldteknologi fremgår af miljøgodkendelsens kapitel 8. Kommunen tager i BAT-vurderingen udgangspunkt i Miljøstyrelsens principper bag de vejledende emissionsgrænseværdier. Ansøger kan godt vælge staldtyper eller teknologier, som isoleret set giver anledning til en større forurening, end hvis den mindst forurenende teknologi blev valgt. Dette kan lade sig gøre, hvis blot anlægget samlet set overholder de udledningskrav, som kommunen vurderer, er mulige på det aktuelle anlæg med baggrund i anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi. Den samlede vurdering af, om udledningskravene overholdes, fremgår af kapitel 8.

Der stilles følgende vilkår for drift af husdyrholdet:

7. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført i overensstemmelse med ovenstående tabel. Produktionen må ikke overstige de anførte antal DE.
8. Der må ikke ændres på sammensætningen af dyregrupper og arter eller i staldindretning og andre forhold, uden at kommunen har vurderet effekten heraf. En ændring af sammensætningen af dyregrupper på maksimalt 5 % af den samlede husdyrproduktion kan dog ske uden yderligere vurdering fra kommunen, så længe det ikke medfører overskridelse af det tilladte maksimale antal DE.
9. Ventilationsafkastenes højde samt ventilationshastigheden skal som minimum svare til de værdier, som er anført i tabel 2A i fase 1 og 2B i fase 2.
10. Der skal tilsluttes et biologisk luftrensningsanlæg til afkast 1-22 og 32-54 i fase 1 og yderligere til afkast 28-31 samt 55-66 i fase 2.
11. Ledningsevnesensor skal placeres i bundkaret.
12. Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal være 15 miliSiemens (mS)/cm.
13. Tryktabet over luftrensningsanlægget må ikke overstige 40 pascal (Pa).
14. Luftrensningsanlægget skal være i drift året rundt (8760 timer om året).
15. Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
16. Der skal føres en logbog for luftrensningsanlægget, hvori følgende registreres:
17. Ledningsevnen (som minimum på timebasis)
18. Luftrensningsanlæggets driftstid opgjort minimum hver måned.
19. Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.
20. Tidspunkt for serviceeftersyn fra producent/leverandør.
21. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget. Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst 3 gange om året.
22. Logbogen samt kontrolrapporter fra producent/leverandør skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.2 FODRING

Der anvendes hjemmeblandet vådfoder samt tørfoder på ejendommen. Der anvendes fasefodring til søerne, således at de drægtige søer får én foderblanding, mens de diegivende søer får en anden foderblanding. Ved fasefodring er det muligt at fodre soen efter dens næringsstofbehov i den aktuelle periode. Derved reduceres udskillelsen af kvælstof og fosfor.

Det fremgår af ansøgningen at foderblandingerne tilsættes syntetiske aminosyrer. Ved at reducere proteinindholdet i foder samtidig med tilsætning af frie essentielle aminosyrer undgås at overfodre med ikke-essentielle aminosyrer. Det giver en bedre proteinudnyttelse og mindre overskydende protein, hvorved kvælstofudskillelsen mindskes. Ved at reducere protein i foder opnås desuden, at grisene mindsker vandoptagelsen, således at de udskiller mindre urin, hvilket giver en mindsket mængde gylle.

De anvendte foderblandinger tilsættes enzymet fytase, hvorved fordøjeligheden af foderet naturlige indhold af fosfor øges og udskillelsen af fosfor med gødningen reduceres.

I såvel fase 1 som fase 2 fodres søerne med foder, som har et lidt højere proteinindhold end normen, hvorimod der fodres med færre foderenheder end normen. Fravænningsvægten er højere end normen og der er flere fravænnede grise pr. årssø end normen.

Fodring har indflydelse på ammoniaktabet fra husdyrholdet i projektet. Der er således (I IT-ansøgningen) foretaget en række korrektioner af foderforbrug samt af proteinindhold pr FE. Der stilles derfor en række vilkår vedrørende fodring.

Fodring er en af de teknologier, der kan benyttes til at overholde kommunens udledningsniveauer med baggrund i vurderingen af bedste tilgængelige teknologi (se kapitel 8). Som det fremgår af kapitel 8, overholder ansøgningen de udledningsniveauer, som kommunen har vurderet opnåelige ved anvendelsen af bedste tilgængelige teknologi.

Kommunen vurderer endvidere at de anførte forbedringer med hensyn til proteinindhold i foderet samt fodereffektivitet er realistiske. Der stilles følgende vilkår.

23. Den totale mængde N pr. år for søerne beregnet som Kg N ab dyr pr. årssø x antallet af årssøer må ikke overstige **17.458 kg N pr. år i fase 1 og 19.952 kg N pr. år i fase 2.**

Kg N ab dyr pr. årssø beregnes efter følgende formel: $((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257)$.

24. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- a. Antal årssøer.
- b. Antal fravænnede pr. årssø.
- c. Foderforbrug pr. årssø.
- d. Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FE i de anvendte blandinger i henholdsvis drægtigheds- og diegivningsperioden.

25. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

26. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men samlet skal den totale mængde N i vilkår 23 overholdes.

TABEL 3 FORUDSÆTNINGER FOR N-BEREGNING FOR SØER

Parameter	Søer fase 1	Søer fase 2
Antal årssøer	3500	4000
G råprotein/FE	135,0	135,0
FE pr årssø	1.500	1.500
Fravænningsvægt for smågrise	9	9
Antal fravænnede smågrise	33	33

4.3 ENSILAGE

Der opbevares ikke ensilage på ejendommen.

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Ejendommens energi- og vandforbrug fremgår af Tabel 4.

TABEL 4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Art	Forbrug/år
Halm til halmfyr	700 t
Dieselolie til traktorer m.v.	25.000 l
Fyringsolie	14.000 l
Smøreolie	300 l
Benzin	150 l
Elforbrug til lys, ventilatorer m.v.	770.000 kWh
Vand til drikkevand og rengøring m.v.	34.300 m ³

På ejendommen er der halmfyr. Derudover er der elforbrug til lys, opvarmning, ventilation m.v.. Ventilationsanlægget optimeres løbende og indstillinger justeres. Ventilationsanlægget i smågrisestalden er med frekvensmotor. Luftkanaler rengøres efter behov.

Der er dagslysstyring på udendørs belysning og timer på lys i de nye staldafsnit. Der er ikke lys i staldene om natten.

Der anvendes dieselolie til traktorer m.v.

Stalden forsynes af vand fra egen boring. I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet er der behov for en ekstra boring. Der sættes vilkår om, at der skal opnås indvindingstilladelse til den givne mængde vand. Der vil i indvindingstilladelsen blive sat vilkår til boringen. Disse vilkår skal overholdes.

Ifølge BREF-dokumentet er det med hensyn til reduktion af energiforbruget i svinestalde BAT at optimere ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde, herunder at undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppig rengøring og eftersyn af kanaler m.m.. Desuden er det BAT at anvende lavenergibelysning.

Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til vand- og energiforbruget i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår. Baggrunden for dette er ifølge Miljøstyrelsen, at disse elementer vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Kommunen har ud fra virksomhedens produktion og teknologivalg vurderet at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på reduktion af energi- og ressourceforbruget og at virksomheden dermed lever op til BAT. I forbindelse med kommende revurderinger af virksomheden vil spørgsmålet om anvendelsen af BAT blive et fast punkt. Kommunen vurderer at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til virksomhedens energi- og ressourceforbrug.

27. Det er en forudsætning for anvendelse af vand fra egen boring, at der forinden er opnået indvindingstilladelse til den forventede vandmængde.

4.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

Afledning af spildevand fremgår af Tabel 5.

TABEL 5 AFLEDNING AF SPILDEVAND

Afløb:	Årlig mængde	Afledning til:
Sanitært spildevand	170 m ³	Nedsivning
Tagvand fra stalde	17.800 m ³	Terræn
Vand fra vaskeplads	120 m ³	Gylletank

Tagvand fra svinestalde, øvrige produktionsbygninger samt stuehus ledes som udgangspunkt til terræn. Sanitært spildevand fra driften ledes via septiktank til nedsivningsanlæg.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand i ansøgt drift. Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis. Dog stilles der i forbindelse med udledningstilladelsen til udledning af tagvand vilkår om forsinkelse inden vandet udledes til det øvrige vandmiljø. Udledningstilladelsen forventes meddelt samtidig med miljøgodkendelsen.

I forbindelse med udledning af overfladevand fra tagflader m.v. skal der endvidere meddeles dispensation fra naturbeskyttelsesloven til udvidelse af en sø/mose, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Dispensationen vil blive meddelt på en række vilkår, som skal overholdes. Dispensationen forventes meddelt samtidig med miljøgodkendelsen.

Der skal etableres en ny transportvej, som skal bruges til transport af husdyrgødning. Der skal i den forbindelse etableres en vejgrøft, som skal opsamle vand fra vejen og terrænet, der skræner ned mod vejen. Etablering af denne vejgrøft forudsætter en reguleringstilladelse efter vandløbsloven samt en VVM-screening. Reguleringstilladelsen vil indeholde nogle vilkår, som skal overholdes. Reguleringstilladelsen forventes meddelt samtidig med miljøgodkendelsen.

4.6 AFFALD, DØDE DYR, OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER

Ansøger har redegjort for nedenstående forhold omkring opbevaring og bortskaffelse af affald, døde dyr, olie, pesticider og øvrige kemikalier.

TABEL 6 OPBEVARING OG BORTSKAFFELSE AF AFFALD M.V.

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Container	Kommunal ordning
Døde dyr	Kølecontainer/kadaverlåg	DAKA
Landbrugsplast	Container erhvervsaffald	AVØ
Klinisk risikoaffald	Depot v. stald i plastbøtte	Genbrugsplads
Emballage fra sprøjtemidler	Erhvervsaffald	AVØ
Rester af sprøjtemidler	Kemirum værksted	Genbrugsplads
Spildolie	Tromle i værksted	AVØ
Oliefiltre	Værksted	AVØ
Dæk	Værksted	AVØ
Jern/metal	Maskinhus	Produkthandler
Spraydåser	Container i depot	Genbrugsplads
Lysstofrør	Værksted	Genbrugsplads

Indvendig rengøring af sprøjte foregår i marken, hvor rengøringsvandet udsprøjtes på den ny-sprøjtede afgrøde.

Der henvises i øvrigt til Frederikshavn Kommunes regulativ for erhvervsaffald der kan findes på kommunens hjemmeside (www.frederikshavn.dk).

Døde dyr opbevares i kølecontainer eller under kadaverkappe og bortskaffes gennem DAKA. Kølecontaineren er placeret nord for bygning 17. Før afhentning af DAKA placeres de døde dyr på afhentningsplads ved Vognsbækvej ca. 900 m vest for ejendommen, jf. **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**

FIGUR 4 AFHENTNING AF DØDE DYR

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til opbevaring af olie, kemikalier m.v. på virksomheden. Ligeledes vurderer kommunen bortskaffelsen af affald fra virksomheden sker på miljømæssig forsvarlig vis.

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

28. skal omkring afhentningspladsen angivet i figur 3 etableres en afskærmende beplantning.

4.7 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Der kan være risiko for spild af gylle i forbindelse med pumpning til og fra gyllebeholdere. Derudover kan der være risiko for spild af kemikalier samt for spild af dieselolie ved påfyldning af dieseltank. Ved eventuel lækage af gyllebeholdere eller dieseltank kan der endvidere være risiko for spild.

Ved pumpning af gylle er der altid overvågning. Alle stalde er tilkoblet alarmanlæg. Der er krav om gyllealarm samt gyllebarriere omkring de 4 nyeste gylletanke.

På bedriften er der udarbejdet en beredskabsplan, hvori der er beskrevet, hvilke forholdsregler, der skal tages i forbindelse med brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt ved transport af bekæmpelsesmidler.

Kommunen vurderer, at risikoen for uheld der kan skade det omgivende miljø er tilstrækkelig reduceret med de anførte tiltag samt følgende vilkår og finder ikke anledning til at stille yderligere vilkår.

Frederikshavn Kommune har konstateret at det generelle krav om at der skal udarbejdes en beredskabsplan er opfyldt. Det er imidlertid ansøgers eget ansvar at beredskabsplanen er anvendelig, tilgængelig og i det hele taget tager højde for de specifikke forhold, der gør sig gældende på ejendommen..

29. Ejendommens beredskabsplan skal revideres årligt og være tilgængelig på bedriften.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

I nedenstående Tabel 7A og Tabel 7B ses en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion i hhv. fase 1 og fase 2.

TABEL 7A PRODUCERET, MODTAGET OG AFSAT HUSDYRGØDNING I FASE 1

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle	79.700	18.895	883,12
Dybstrøelse	5.137	1.380	57,91
Afsat husdyrgødning (svinegylle) til Erling Christensen	-13.886	-3.229	160,70
Afsat husdyrgødning (svinegylle) til biogas-anlæg	-51.828	-12.232	-571,43
I alt til udbringning	19.123	4.814	208,90

TABEL 7B PRODUCERET, MODTAGET OG AFSAT HUSDYRGØDNING I FASE 2

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle	91.766	21.401	1002,51
Dybstrøelse	5.137	1.380	57,91
Afsat husdyrgødning (svinegylle) til Erling Christensen	-13.886	-3.229	160,70
Afsat husdyrgødning (svinegylle) til biogas-anlæg	-63.568	-14.753	690,82
I alt til udbringning	19.449	4.799	208,90

Med de anførte fraførsler af husdyrgødning udbringes der 1,4 DE/ha på eget og forpagtet areal.

5.2 OPBEVARING OG UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ejendommens opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning fremgår af nedenstående Tabel 8

TABEL 8 OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Opbevaringsanlæg	Beholder nr.	Byggeår	Kapacitet (m3)	Overdækning
Eksisterende gyllebeholder	9	1990	1.000	Flydelag
Eksisterende gyllebeholder	10	1994	1.300	Flydelag
Eksisterende gyllebeholder	7	2009	5.000	Fast overdækning
Ny gyllebeholder	8		5.000	Fast overdækning
Ny gyllebeholder	16		5.000	Fast overdækning
Ny gyllebeholder	19		5.000	Fast overdækning
I alt			17.300	

Ansøger har indsendt en erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet, hvoraf det fremgår, at opbevaringskapaciteten svarer til 12 måneders opbevaring.

I ansøgningen er det endvidere anført, at dybstrøelsen såvel i fase 1 som i fase 2 køres direkte ud. Der er således ikke noget lager af fast husdyrgødning på ejendommen.

Andelen af dybstrøelse til direkte udkørsel indgår som tiltag til reduktion af ammoniakfordampningen i projektet. Der stilles derfor vilkår til dette.

Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsuring, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget.

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ifølge ansøger ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

I henhold til EU-kommissionens referencedokument om Bedst Anvendelig Teknologi (BAT) for svine- og fjerkræhold fra 2003 er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Med hensyn til udbringning af husdyrgødning er det ifølge BREF-dokumentet BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånede, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen, således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunen har samlet vurderet, at opbevaring samt udbringning af husdyrgødning med nedenstående vilkår lever op til kravet om anvendelse af BAT.

30. 100 % af dybstrøelsen skal køres direkte ud og nedpløjes

6.1 AMMONIAK OG NATUR NÆR ANLÆGGET

Beregninger foretaget i IT-ansøgningen viser, at fordampningen af ammoniak fra 2007-niveau er 1478 kg kvælstof pr. år. Ammoniakfordampningsniveauet efter miljøgodkendelsen i 2013 er på 7820 kg N/år. Udvidelsen i fase 1 giver anledning til en ammoniakfordampning på 6257 kg N/år, mens ammoniakfordampningen efter fase 2 er på 5572 kg N/år. Der skal i miljøgodkendelsen ses på den samlede belastning fra de udvidelser, som er foretaget siden 2007. Den samlede udvidelse siden 2007 giver således anledning til en stigning i ammoniakfordampningen på 4779 kg kvælstof pr. år i fase 1 og 4094 kg kvælstof pr. år i fase 2.

Der er et generelt krav i Husdyrbrugsloven om, at der for miljøgodkendelser skal ske en 30 % reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet gælder som udgangspunkt for udvidelser samt for stalde, som renoveres. I forhold til udvidelsen på Vognsbækvej 40 er dette reduktionskrav overholdt. Der er i miljøgodkendelsen stillet en række vilkår vedrørende dyrehold, staldtyper, fodring m.m. der er en forudsætning for at reduktionskravet er opfyldt.

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har udpeget visse naturarealer og inddelt dem i 3 kategorier, samt angivet nogle beskyttelsesniveauer i forhold til de forskellige kategorier af natur, som skal overholdes i forbindelse med miljøgodkendelser. Derudover skal kommunen vurdere de resterende beskyttede naturtyper i forhold til naturbeskyttelsesloven.

Den omkringliggende natur er skove, søer, et overdrev, en hede og en eng.

Der er foretaget beregninger af ammoniakdepositioner på de nærmeste naturarealer, i de forskellige retninger samt til de naturarealer hvor der forventes at kunne være en problemstilling. På den baggrund er der foretaget en vurdering af hvilken kategori (1, 2, 3 eller øvrig natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3) de forskellige naturarealer hører til og til projektets naturpåvirkning generelt. Og der er foretaget en besigtigelse af de relevante naturarealer.

Ifølge § 9 i bekg. om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal beskyttelsesniveauerne i bilag 3 til bekendtgørelsen overholdes. Nedenstående kort viser de punkter, der er lavet depositions-beregninger til og skemaet nedenfor viser kommunens beregninger af ammoniakdepositioner.

FIGUR 5 BELIGGENHED AF NÆRMESTE §3-NATUR SAMT PUNKTER MED DEPOSITIONSBEREGNINGER

I tabellen nedenfor er angivet beregningerne før ændringen af beregningssystemet i januar 2015 og de nye beregninger efter 2015 er i parentes. Denne sag er under overgangsordningen, da der er kommet nye beregningsmetoder mens behandlingen af ansøgningen er i gang. Det betyder, at man skal regne med de nye tal, dog således, at hvis de er væsentligt forskellige fra de gamle beregninger må det ikke tillægges afgørende betydning. De nyeste beregninger anvendes derfor som hovedregel i denne vurdering, men de gamle tages med i betragtning.

TABEL 9 BEREGNING AF AMMONIAKDEPOSITION

Pkt.	Kategori	Naturtype	Beregnet merdep. (kg N/ha/år)	Beregnet totaldep. (kg N/ha/år)	Besigtiget
1	Pot. Kategori 2-natur	Sø	0,5 (0,9)	0,8 (1,5)	Nej
2	Kat. 3-natur og §	Skov og	7,7 (7,3)	11 (10,2)	Ja

	3-natur	sø			
3	§ 3	Sø	4,9 (4,7)	5,3 (5,1)	Ja
4	Pot. Kategori 2-natur	Sø	0,8 (0,6)	0,9 (0,7)	Nej
5	§ 3	Eng	0,5 (0,3)	0,8 (0,5)	Nej
6	Kategori 3-natur	Skov	0,6 (0,7)	2,5 (4,5)	Ja
7	Ikke omfattet	Skov	1,9 (1,4)	3,6 (2,8)	Ja
8	Kategori 3-natur	Hede	0,4 (0,3)	0,7 (0,5)	Nej
9	Kategori 3-natur	Overdrev	0,7 (0,4)	1,0 (0,7)	ja
10	§ 3	Hede	Ikke beregnet (0,3)	Ikke beregnet (0,4)	Nej

Baggrundsbelastningen i dette område af Frederikshavn Kommune er på 12,8 kg N/ha/år.

Der er ingen **kategori 1-natur** i nærheden.

Den maksimalt tilladte ammoniakdeposition på **kategori 2 natur** er 1,0 kg N/ha/år. I nærheden er der fire potentielle kategori 2-natur arealer, der er beregnet til (pkt. 1, 2, 3 og 4). Pkt. 4 modtager < 1,0 kg N/ha/år i totalbelastning og afskæringskriteriet er dermed umiddelbart overholdt. Pkt. 1, 2 og 3 modtager > 1,0 kg N/ha/år. Søerne i pkt. 2 og 3 er besigtiget, ingen er søerne er lobeliesøer og dermed ikke kategori 2-natur. Søerne i pkt. 2 og 3 vurderes i forhold til § 3 i et afsnit nedenfor.

Søen i pkt. 1 modtog ved første beregning en totaldeposition på < 1,0 kg N/ha/år, ifølge de nye beregninger modtager den imidlertid > 1 kg N/ha/år. Det er vurderet ikke at være nødvendigt at besigtige søen i pkt. 1 af to grunde. For det første vurderes det at være helt usandsynligt at søen i pkt. 1 er en lobeliesø og dermed kategori 2-natur. Søen ligger omgivet af marker på alle sider og modtager derfor en stor mængde næringsstoffer fra de omgivende arealer. Desuden er det ifølge de nye beregninger beregnet, at søen modtager en totaldeposition på 1,5 kg N/ha/år, da 1,5 kg N/ha/år ikke er meget højere end 1,0 og da de nye beregninger ikke må tillægges afgørende betydning i fht. de gamle, vurderes det rimeligt at vurdere søen som en sø beskyttet af § 3.

Kategori 3 natur

Ammonialfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1 og 2, er **kategori 3 natur**. I forhold til kategori 3-natur skal kommunen foretage en konkret vurdering af om der skal fastsættes krav. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er > 1,0 kg N/ha/år, men ikke stille krav om en merdeposition < 1,0 kg N/ha/år.

Punkt 2, 6, 7, 8 og 9 er kategori 3-natur og potentiel kategori 3-natur. Naturen i pkt. 6, 8 og 9 modtager alle < 1,0 kg N/ha/år i merdeposition og overholder dermed afskæringskriteriet områderne vurderes derfor ikke nærmere.

Skoven i pkt. 2 og 7 modtager en merdeposition på > 1,0 kg N/ha/år.

Skoven i pkt. 7 er vurderet til ikke at være ammoniakfølsom. Skovene kan erkendes på kort fra for 100 år siden. På kort fra for ca. 200 år siden var området imidlertid almindelig agerjord. Skoven bærer præg af, at alle træerne har ca. samme alder og skovene har derfor ikke så stor variation. Skovene er sandsynligvis plantet på arealerne i sin tid. Antallet af urter og græsser i skovbunden er også begrænset. På det grundlag vurderes skoven til ikke at være ammoniakfølsom og dermed ikke kategori 3-natur.

Skoven i pkt. 2 fremgår som skov på lave målebordsblade og som naturareal på høje målebordsblade. Skoven vurderes på det grundlag at være ammoniakfølsom.

Skoven er herefter vurderet ud fra de fire nedenstående kriterier for at vurdere hvorvidt der skal stilles skærpede krav til depositionen til skoven:

1. Naturområdets status (eks. i kommuneplan)
2. Fredning/ naturpleje
3. Området naturkvalitet
4. Kvælstofbidrag fra andre kilder

Ad 1)

Skoven ligger ikke indenfor særligt værdifuldt naturområde ifølge kommuneplanen eller økologisk forbindelse og er dermed ikke udpeget som et område, hvor der skal tages særligt hensyn til naturinteresserne.

Ad 2)

Der er ingen fredning på arealet. Skoven passer sig selv, hvilket sådan set er positivt.

Ad 3)

Skoven er besigtiget. Skoven er uden det store naturindhold. Skoven er præget af ensaldrende træer og kun få større træer og store døde stammer. Der findes heller ikke mange stammer med mos eller lav. I skovbunden findes spredte urter som; *blåbær*, *bølget bunke*, *majblomst*, *almindelig mangeløv* og *skovsyre*. Skoven vurderes på det grundlag at have en ringe naturkvalitet.

Ad 4)

Der er ikke taget stilling til kvælstofbidrag fra andre kilder, men det må formodes at ejendommen, der ansøger, er den ejendom, der har det højeste bidrag.

Skoven er løvskov, der ikke er drevet som plantage. Det vejledende tålegrænseinterval for løvskov er (ifølge "Vejledning vedrørende sagsvurdering for lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelse og etablering af husdyrbrug", udgivet af Miljøministeriet, 2003), 10 -20 kg N/ha/år. Skoven vurderes imidlertid at være med et ringe naturindhold og på det grundlag vurderes det, at skoven godt kan tåle en merdeposition på 7,7 kg N/ha/år

Øvrig natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3

Ifølge DMU er den faglige vurdering, at det vil være vanskeligt at påvise en effekt på et naturområde, som følge af belastning fra en enkelt kilde, ved en merbelastning på < 1 kg N/ha. Det er altså Frederikshavns kommunes vurdering, at § 3 i naturbeskyttelsesloven umiddelbart vil være overholdt ved en ammoniak merbelastning på < 1 kg N/ha/år til naturarealer.

Søerne i pkt. 2 og 3 er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og modtager > 1 kg N/ha/år øvrige § 3-beskyttede naturarealer modtager en merdeposition på < 1 kg N/ha/år. Søerne i pkt. 2 og 3 er besigtiget og vurderet til at have en dårlig naturtilstand.

Søen i pkt. 2 er vurderet til at have en ringe naturtilstand. Der er en del *liden andemad* i søen og derudover blev der ved besigtigelsen i 2012 fundet *vejbred-skeblad* og *tagrør*. Ingen af disse arter blev genfundet ved besigtigelsen i 2015, men det kan muligvis skyldes, at søen blev besigtiget meget tidligt på foråret før vækstsæsonen. Søen er med fuldstændig kronedække og bunden af søen er fyldt med nedfaldne grene og blade. Søen vurderes til at være omkring ½ meter på det dybeste sted.

Søen i pkt. 3 er groet til i *pil*, dog med åbent vandspejl i mellem grenene. Der blev ved besigtigelsen i 2012 fundet *sødgræs* og *liden andemad*. Søen vurderes til at have en dårlig naturtilstand.

Søerne i pkt. 2 og 3 vil med udvidelsen modtage en ammoniakmerdeposition på > 1 kg N/ha/år.

Tålegrænsen for søer med en habitatnaturtype er på 5 – 10 kg N/ha. En stor del af de danske søer hører imidlertid til den næringsbelastede slags, der ikke er kvælstofbegrænsede, for denne type af søer vil en yderligere kvælstofdeposition ikke have nogen betydning for søens tilstand.

Begge søer hører til den næringsbelastede type. Søerne er præget af en stor andel flydebladsplanter samt en høj grad af kronedække. Derfor vurderer kommunen, at en øget ammoniakdeposition til søerne ikke vil medføre en tilstandsændring og dermed overholdes § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Ved nybyggeri

Anlægget ligger i et område, der i kommuneplan 2009-2020 for Frederikshavn Kommune er udpeget til naturområde. I områder udpeget som naturområde må anvendelsen ikke forringe muligheden for at opfylde de målsætninger for naturtilstanden, som kan opstilles med baggrund i naturkvalitetsplanlægningsystemet. I jordbrugsområder skal hensynet til jordbrugserhvervene varetages i balance med hensynet til de øvrige åben land-interesser.

Anlægget ligger ikke i økologisk forbindelse. De økologiske forbindelser fremgår af kommuneplan 2009-2020 for Frederikshavn Kommune og udpegningsens formål er at sikre, at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinie 5.5.7 og 5.5.8.

Anlægget ligger ikke indenfor et større uforstyrret landskab, særligt værdifuldt landskab eller værdifuldt kulturmiljø.

Fredninger

Udvidelsen sker ikke indenfor fredninger.

Ved beholdere til flydende husdyrgødning

Ifølge § 27 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. samt § 11 i bek. nr. 294, skal kommunen stille vilkår om at beholderen afskærmes med beplantning. Den ansøgte placering skal godkendes/tillades medmindre væsentlige hensyn til landskab, natur eller miljø taler imod placeringen. Derudover må gyllebeholdere ikke ligge nærmere end 100 meter fra åbne vandløb søer større end 100 m².

Kommunen giver tilladelse til placering af én gyllebeholder indenfor 100 meter fra en sø. Omkring 60 meter sydøst for hvor ansøger ønsker at anlægge gyllebeholderen, ligger en sø (pkt. 3). Søen er besigtiget og der er foretaget en vurdering af de landskabelige forhold.

Søen er ved besigtigelsen vurderet til at have en ringe naturværdi. I søen i pkt. 3 var der ingen undervandsvegetation. Der blev fundet lidt af flydebladsplanten *liden andemad* og lidt *sødgræs* i kanten af søen. Der er desuden en høj grad af kronedække og dermed skygning af søen. Dette peger ligeledes på en sø med ringe variation og naturværdi.

Natura 2000 områder

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde i Frederikshavn Kommune er Natura 2000-område nr. 8, Bangsbo og Åsted Ådal med omkringliggende overdrevsområder. Området ligger omkring 5 km øst for anlægget.

Grundet afstanden vurderer Frederikshavn Kommune, at der ikke vil være en ammoniakbelastning fra stald og lager og udvidelsen vil dermed ikke være til ugunst for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området.

Bilag IV-arter

En række dyr og planter omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring det ansøgte anlæg. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra DMU samt øvrigt kendskab til området vurderes umiddelbart, at det kunne være: Spidssnudet Frø, Markfirben, Odder, Dværghflagermus og Vandflagermus.

Det ansøgte projekt vurderes at have en neutral effekt på levesteder samt yngle- og rasteområder for de nævnte arter. Dette tilskrives, at projektet vurderes ikke at medføre nogen ændring i naturtilstan-

den af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING

Kommunen har vurderet, at udvidelsen ikke vil modvirke målsætning om gunstig bevaringsstatus for naturtyper eller arter, der er på udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område. Kommunen har desuden vurderet, at projektet ikke vil føre til en væsentlig påvirkning af naturarealer, herunder kategori 1-, 2- og 3-natur.

Frederikshavn Kommune vurderer, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

En forudsætning for ovenstående beskrivelse og vurdering af påvirkningen af beskyttet natur omkring ejendommen er, at den beregnede ammoniakfordampning er på 6257 kg N/år i fase 1 og 5572 kg N/år om året i fase 2. Denne ammoniakfordampning er et resultat af sammensætningen af dyreholdet, valg af staldtyper, staldteknologi, foderkorrektioner, afgræsningsstrategi, m.m.

6.2 LUGT

I henhold til husdyrlovens krav skal anlægget som udgangspunkt overholde et genekriterie for lugt på 5 OU_E i byzoneområdet, 7 OU_E ved samlet bebyggelse og 15 OU_E ved enkeltboliger i landzone uden landbrugspligt.

Herudfra kan beregnes en geneafstand, der skal være mellem anlægget og det lugtfølsomme område. Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktuelle afstand, kan kommunen alene meddele godkendelse, hvis den ansøgte produktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion, samtidig med at afstanden til omboende er længere end 50 % af den beregnede geneafstand.

I den konkrete ansøgning har ansøger indsendt en lugtberegning efter OML-modellen for at dokumentere, at den beregnede lugtkoncentration i ansøgt drift overholder genekriteriet. Der er indsendt OML-beregning for såvel fase 1 som fase 2.

OML-modellen resulterer i en angivelse af, hvad lugtkoncentrationen i hovedparten af året kan forventes at være i en vis afstand og retning fra anlæggets "lugtcentrum". Beregningen foretages med baggrund i bl.a. det ansøgte anlægs aktuelle afkasts beliggenhed, udformning og styrke samt karakteren af det landskab, der er i området.

Anlæggets lugtcentrum er placeret som angivet på figur 6 med baggrund i afkastenes placering.

Ud fra denne placering af lugtcentrum er der en afstand på ca. 535 m til nærmeste enkeltbolig og ca. 575 m til nærmeste byzoneareal (ved Skærum).

FIGUR 6 AFSTAND FRA LUGTCENTRUM TIL BYZONE OG NÆRMESTE BEBOELSE.

OML-beregningen viser lugtkoncentrationen for hver 25-100 meters radius omkring lugtcentrum. For at vurdere resultatet ses på de nærmeste resultater, dog således, at afstanden til området rundes nedad. Resultatet ses i nedenstående tabel for hhv. fase 1 og fase 2, hvoraf det fremgår, at der i ansøgt drift i fase 1 er en lugtkoncentration i afstanden til enkeltbolig på mellem 4 og 6 OU_E og til byzone på mellem 4 og 5 OU_E alt efter hvilken retning, der regnes på.

I ansøgt drift i fase 2 er der en lugtkoncentration i afstanden til enkeltbolig på mellem 4 og 6 OU_E og til byzone på mellem 4 og 5 OU_E alt efter hvilken retning, der regnes på.

TABEL 10 RESULTATER AF OML-BEREGNING

Retning (grader)	Ansøgt drift fase 1 525 m	Ansøgt drift fase 1 575 m	Ansøgt drift fase 2 525 m	Ansøgt drift fase 2 575 m
0	5	5	5	4
10	5	5	5	5
20	5	5	5	5
30	5	5	5	5
40	5	5	5	5
50	5	5	5	5
60	5	4	5	4
70	5	5	5	5
80	6	5	6	5
90	6	5	6	5
100	6	5	6	5
110	5	5	5	5

120	6	5	6	5
130	5	5	5	5
140	5	5	5	5
150	5	4	5	4
160	5	5	5	4
170	5	5	5	5
180	5	4	5	4
190	5	4	5	4
200	4	4	4	4
210	4	4	4	4
220	5	4	5	4
230	5	4	5	4
240	5	4	5	4
250	5	5	5	5
260	5	5	5	5
270	5	5	5	5
280	5	5	5	4
290	5	5	5	5
300	5	5	5	5
310	6	5	6	5
320	5	5	5	5
330	5	5	5	5
340	5	5	5	5
350	5	4	5	4

Resultatet af OML-beregninger kan tolkes på 2 måder. Hhv. som skarp tolkning og som konservativ tolkning.

Hvis man alene ser på beregningernes resultat i den specifikke retning, hvor f.eks. byzonen ligger, kaldes det en skarp tolkning af resultaterne. Hvis man derimod ser på resultaterne i alle retninger i en given afstand, kaldes det en konservativ tolkning af resultaterne.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning bør som udgangspunkt anvendes en konservativ tolkning. Imidlertid kan en asymmetri i resultaterne være begrundet også i en retningsafhængig bygningseffekt, at der findes flere afkast med meget forskellig styrke i emissionen eller i afkastenes geometriske placering og afstand. Hvor asymmetrien skyldes kilden, kan en skarp tolkning anvendes.

I det konkrete tilfælde er det kommunens vurdering, at der ikke er tale om afkast med meget forskellig styrke i emissionen, ligesom afkastene ikke har en usædvanlig geometrisk placering eller afstand. I forhold til, om der i øvrigt kan være tale om en retningsafhængig bygningseffekt, fremgår følgende af "Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug" (Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, december 2006):

"Dog kan der i nogle tilfælde fokuseres på en bestemt retning til en konkret nabobebyggelse, hvis afkastene for hele ejendommen ikke er jævnt fordelt inden for et område, men er placeret på én lang række med retning væk fra nabobebyggelsen og afstanden samtidig er mindre end et par hundrede meter. (I større afstand kan "række-effekten" ikke registreres.) Hvis koncentrationerne i retninger på langs med afkastene er tydeligt højere end i andre retninger, så kan der ses bort fra koncentrationerne på langs med afkastene".

Per Løfstrøm, DMU, har telefonisk den 19. marts 2012 bekræftet, at det tydeligt skal kunne ses af resultaterne af en OML-beregning, at der er en højere lugtkoncentration i retninger på langs med afkastene, før der kan være tale om en retningsafhængig bygningseffekt. Hvis asymmetrien i resultaterne ligger mere "tilfældigt" i forskellige retninger, vil det ikke skyldes afkastenes placering, og der skal derfor lægges en konservativ tolkning.

Det er kommunens vurdering af resultaterne, at der ikke er en sådan tydelig højere lugtkoncentration i retninger på langs med afkastene, at der kan være tale om en retningsafhængig bygningseffekt. Derfor anlægges kommunen en konservativ tolkning.

Selv ved en konservativ tolkning, overholdes lugtgenekriteriet for enkeltboliger på 15 OU_E og for byzone på 5 OU_E.

Kommunen vurderer, at OML-beregningerne giver et retvisende billede af, hvilken genepåvirkning med lugt, produktionen giver anledning til. Desuden ligger anlægget højere i landskabet end byzonen.

Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne. Der er stillet følgende vilkår vedrørende lugt fra anlægget.

31. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.
32. Ejendommen skal på kommunens forlangende sørge for, at der bliver lavet lugtmålinger og/eller beregninger til vurdering af gener. Udgifterne til måling, beregning og afrapportering afholdes af ejendommen.

Periodiske lugtgener kan forekomme, når der pumpes gylle til og fra gylletankene, samt når der spredes gylle på markerne. Bedriften skal overholde de generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen vedr. blandt andet tidspunkter for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 m fra byzone samt områder i landzone udlagt til boligformål. Det er kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår vedr. udbringning af husdyrgødning.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Af projektbeskrivelsen fremgår det, at skadedyr generelt bekæmpes i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse og kommunens anvisninger.

Eventuelle flueproblemer i staldene bekæmpes med gyllefluer og med hensyn til rottebekæmpelse er der fast aftale med autoriseret firma, der gennemgår ejendommen 4 gange årligt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår.

6.4 TRANSPORT

Den interne transport på ejendommen er ifølge ansøgningen indrettet med henblik på at skabe minimal gene for naboer. Hovedparten af arealerne ligger tæt på ejendommen, og der er begrænset transport ad mindre offentlige veje.

Gylletransporter og transporter med markafgrøder er sæsonbetonet. Øvrig transport med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året.

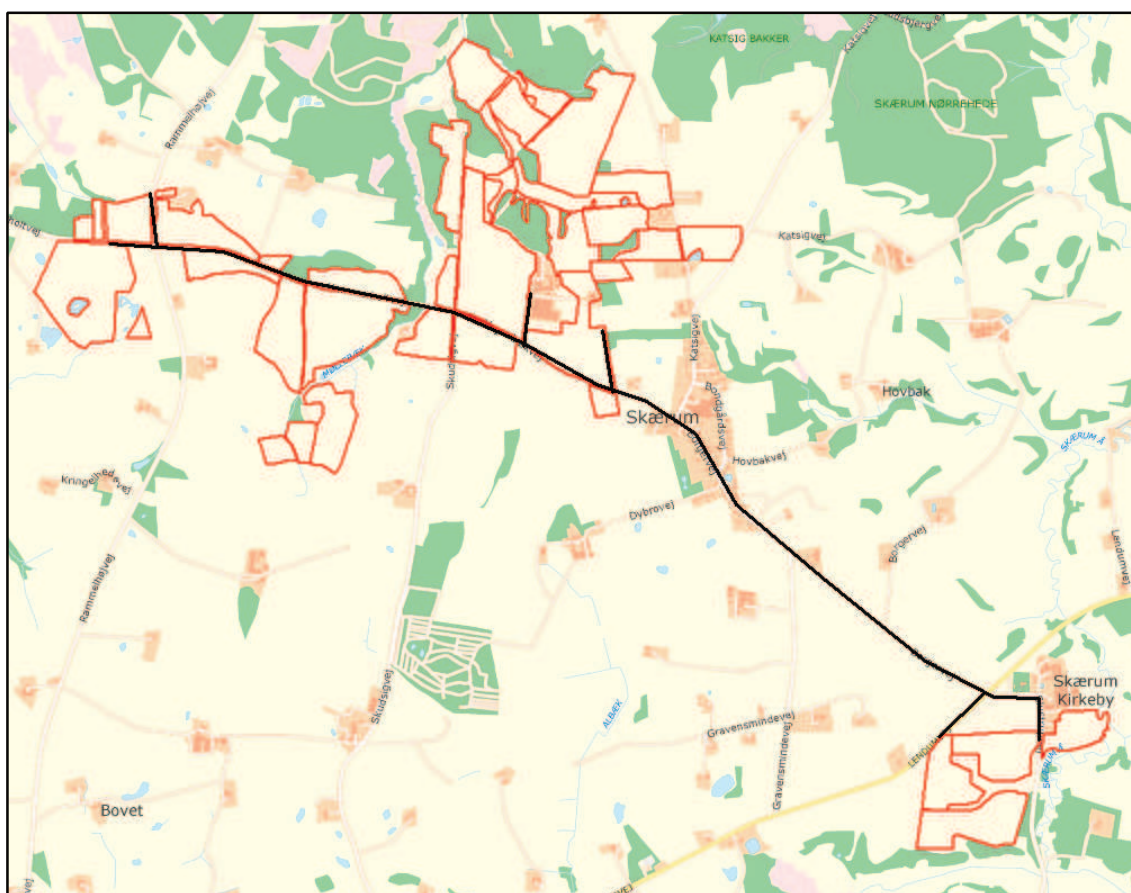
I forbindelse med udvidelsen vil der ske en stigning i antallet af transporter med smågrise, foder, gylle og olie. Øvrige transporter vil fortsætte i samme antal som i nudriften, delvist grundet større kapacitet pr. transport.

Nedenstående Tabel 11 viser skønnede antal transporter og transportveje fremgår af Figur 7.

TABEL 11 ANTAL TRANSPORTER FØR OG EFTER ÆNDRINGEN

Art	Antal transporter før udvidelse	Antal transporter efter udvidelse
Køb/salg af smågrise	52	72
Søer til slagteri	26	26
Slagtesvin	52	52
Døde dyr	52	52
Indkøbt foder	83	144
Eget korn o. lign.	90	126
Gylle	780	836
Halm fra mark	66	66
Diesellole	10	10
Fyringsolie	4	6

FIGUR 7 TRANSPORTVEJE

I forbindelse med udvidelsen forventes det, at der skal etableres en ny transportvej for gylle. Vejen skal have udkørsel til Vognsbækvej 40 syd for de nye gyllebeholdere og følge markskellet op til de nye gyllebeholdere, som vist på principtegningen i Figur 8.

Etablering af vejen kræver en overkørselstilladelse efter Vejloven. Denne meddeles samtidig med miljøgodkendelsen. I overkørselstilladelsen er der en række vilkår, som skal overholdes.

FIGUR 8 NY TRANSPORTVEJ FOR GYLLE

I forhold til husdyrloven skal kommunen vurdere, om til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der endvidere stilles vilkår om hvilke veje, der benyttes ved til - eller frakørsel. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

Det er generel praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde og beboere af ejendomme i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med nærheden til landbrug.

Det er kommunens vurdering, at de valgte transportveje for produkter til og fra gården ikke vil medføre væsentlige gener.

6.5 STØJ, STØV OG LYS

STØJ

Støjklender på ejendommen er ventilationsanlæg, højtryksrensere, foderanlæg, gyllepumper, indblæsning af foder i siloer, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen. Endelig må der påregnes støj når dyrene flyttes mellem staldefsnittene og ved transport af grise til og fra ejendommen.

Stationære støjklender er placeret inde i bygningerne.

Foderanlæg og ventilationsanlæg har kontinuerlig drift i alle døgnets timer. Brugen af traktorer i det daglige begrænser sig normalt til dagtimerne. Dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet og høstarbejdet i marken. Der pumpes gylle fra staldene hver uge.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet egentlige branchespecifikke emissionskrav for støj, som derfor skal reguleres efter husdyrbrugslovens generelle regler med udgangspunkt i lokale forhold.

Ud fra en vurdering af afstanden fra anlægget til nærmeste naboer har Frederikshavn Kommune vurderet, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

STØV

Støvkilder på ejendommen vil primært komme fra håndtering af halm til strøelse samt håndtering af foder. Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet egentlige branchespecifikke emissionskrav for støv, som derfor skal reguleres efter husdyrbrugslovens generelle regler med udgangspunkt i lokale forhold.

Ud fra en vurdering af afstanden fra anlægget til nærmeste naboer har Frederikshavn Kommune vurderet, at støv fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

LYS

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er lys tændt om aftenen. Der er ikke lys i staldene om natten. Kommunen vurderer, at afstanden til de nærmeste naboer vil medvirke til, at der ikke vil forekomme væsentlige lysgener.

Kommunen forventer ikke at belysningen på ejendommen vil medføre væsentlige gener for trafikanter eller naboer.

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

Der er i alt 149,09 ha ejede og lejede arealer hørende til bedriften. Alle arealerne ligger robust i forhold til overfladevand og grundvand.

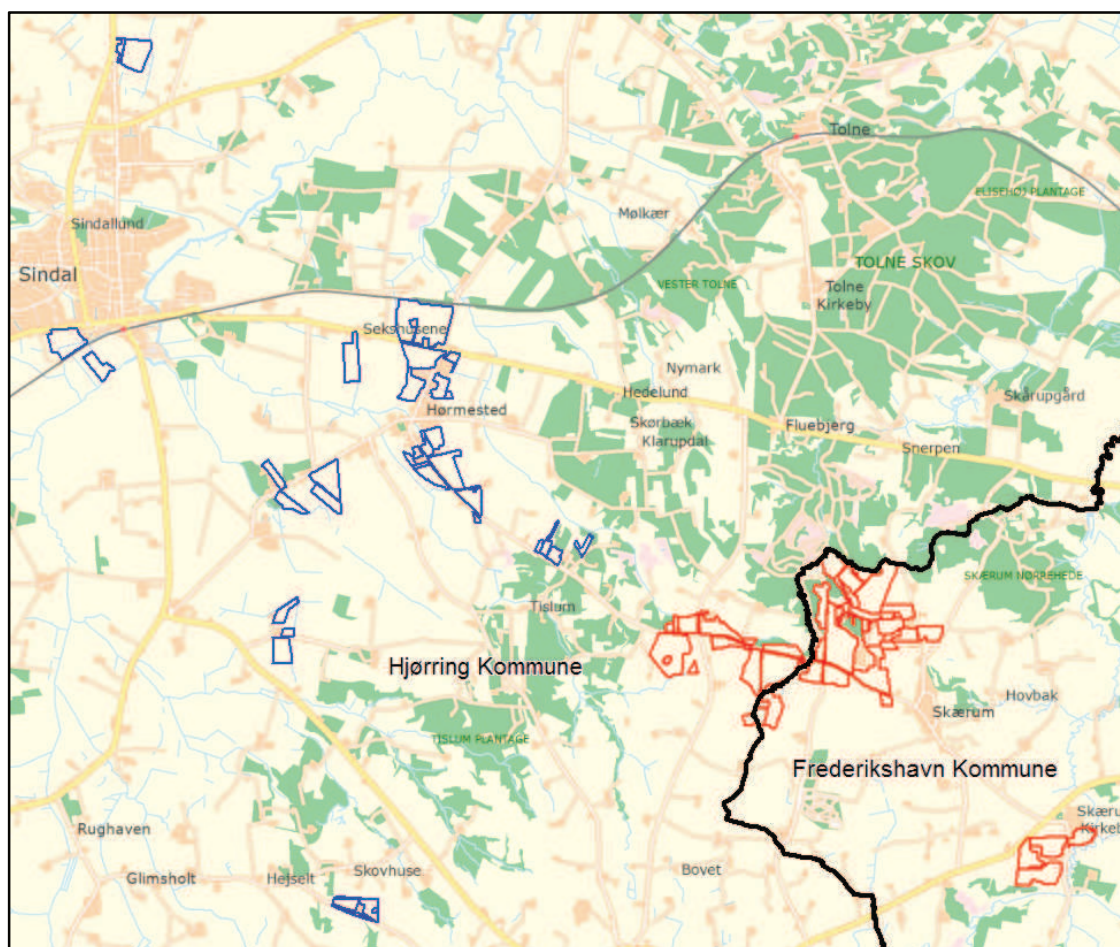
Udover ejet og lejet areal indgår i alt 114,84 ha aftalearealer. Alle aftalearealer ligger robust i forhold til grund- og overfladevand og der er derfor ikke udarbejdet arealgodkendelse (§16) for disse aftalearealer.

Alle aftalearealerne samt en del af de ejede/forpagtede arealer ligger i Hjørring Kommune og der er derfor foretaget høring i denne kommune. Hjørring Kommune vurderer samlet set, at det ansøgte projekt ikke påvirker miljøet væsentligt og kan gennemføres som ansøgt uden særlige vilkår. Høringssvaret kan ses i sin helhed i bilag 2. Da der er tale om de samme arealer, som den tidligere miljøgodkendelse, har Hjørring Kommune henvist til, at der ikke er ændringer siden sidste udtalelse. Derfor er Hjørring Kommunes udtalelse fra den sidste miljøgodkendelse vedlagt også.

Ejendommens husdyrgødning udbringes på de arealer, som fremgår af Figur 9. Der udbringes med et husdyrtryk på maks. 1,4 DE/ha.

Arealerne fremstår i IT-ansøgningen med JB 2. Ifølge jordklassificeringen (fra Dansk Jordbrugsforskning, 1975-1979) er arealerne i området klassificeret som dels finsandet jord og dels lerblandet sandjord. Det vurderes at jordtyperne er angivet korrekt.

Arealerne er i IT-ansøgningen markeret som ikke-drænede. Kommunen har ikke undersøgt dette nærmere. Idet arealerne ikke ligger i opland til Natura 2000-område der er overbelastet med fosfor, vurderes det, at det er uden betydning for sagens behandling hvorvidt arealerne er drænet eller ej.

FIGUR 9 UDBRINGNINGSAREALER. RØD: EJET/LEJET. BLÅ: GYLLEAFTALER

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

Udbringingsarealerne i Frederikshavn Kommune grænser på visse strækninger ned mod vandløb, hvor der er en hældning over 6 grader. Der gøres opmærksom på reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 30, stk. 3 og 4, hvorefter gødning ikke må udbringes på arealer med en hældning over 6 grader inden for 20 meter fra vandløbet. Dog er der undtagelser for bl.a. gødning, der nedfældes parallelt i forhold til vandmiljøet

Der er ingen arealer i oplandet til målsatte søer.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

Udbringingsarealerne ligger ikke i oplande, der afvander til kvælstofsårbare Natura 2000-områder der er udlagt som nitratklasse 1, 2 eller 3. Ligeledes er der ingen af arealerne, der ligger i opland til Natura 2000-områder der er overbelastet med fosfor (fosforklasse I, II eller III) i henhold til Danmarks arealinformation. Der er derfor som udgangspunkt ikke restriktioner i forhold til udbringning af kvælstof og fosfor med husdyrgødning på arealerne.

Alle arealerne i Frederikshavn Kommune svarende til ca. 104,5 ha afvander til Elling Å. I Hjørring Kommune er der yderligere 22,64 ha i oplandet til Elling Å. Elling Å har udløb i Natura 2000-område nr. 4 Hirsholmene, havet vest herfor og Elling Å's udløb.

Resten af arealerne i Hjørring Kommune afvander via Uggerby Å til Skagerrak. Hjørring Kommune har vurderet disse arealer.

På grund af strømforholdene i Kattegat, vurderer kommunen, at der sker en udpræget opblanding af vandene og at der derfor generelt skal foretages en vurdering efter habitatdirektivet for projektets eventuelle påvirkning af de marine Natura 2000-områder i Kattegat. Der er derfor foretaget en samlet vurdering af projektets påvirkning af samtlige marine Natura 2000-områder i Kattegat.

Udpegningsgrundlaget for de marine Natura 2000-områder i Kattegat er bl.a. arter af sæl, odder, terner og trækfugle samt forskellige marine naturtyper. En forøget næringsstofbelastning kan mindske fødegrundlaget i form af fisk, snegle, muslinger, krebsdyr, bundvegetation m.v. for de pågældende arter. Ændringer i næringsstofindholdet kan desuden ændre artssammensætningen, størrelse og udbredelse af bundflora og -fauna i en række af de marine naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget. Miljømålet for Nordlige Kattegat er opfyldt når vandområdet mindst er i god tilstand.

Det fremgår af Vandplan 2010-2015³, at den hidtil gennemførte vandmiljøindsats her reduceret udlodningen af næringsstoffer fra land. Dette har gennem 1990'erne og fremefter medført faldende koncentrationer af kvælstof, fosfor og til dels klorofyl i kystvandene. På trods af disse forbedringer er miljøtilstanden i det Nordlige Kattegat fortsat ikke god vurderet ud fra den nuværende tilstand af ålegræssets dybdegrænse. Kvælstofpåvirkningen synes at være den primære udslagsgivende faktor for den manglende opfyldelse af miljømålet. Påvirkningen med fosfor er under fortsat vurdering, men menes ifølge Vandplanen at have en mindre betydende rolle i de åbne farvande.

---

³ Vandplan 2010-2015. Nordlige Kattegat og Skagerrak. Hovedvandopland 1.1, Vanddistrikt: Jylland og Fyn. Miljøministeriet, Naturstyrelsen, 2011

Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Miljøstyrelsen har opstillet en række afskæringskriterier for, hvornår at projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Herunder at

1. Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug maksimalt må udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret (påvirkning fra projektet i sig selv)
2. Dyretrykket i det aktuelle opland ikke må have været stigende siden 1. januar 2007 (projektet i kumulation med andre planer og projekter)

Påvirkning fra projektet i sig selv – afskæringskriteriets punkt 1

Oplandet, som antages at påvirke vandområdet Nordlige Kattegat, kaldes i Statsforvaltningens opgørelse over dyretryk for "Nordlige Kattegat" og "Læsø", hvilket er sammenfaldende med den del af hovedvandopland 1.1 som i forslag til vandplaner betegnes Nordlige Kattegat. I udpegningsgrundlaget for habitatområdet Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (H14) indgår marine naturtyper, der kan karakteriseres som lavvandede områder med langsom vandudskiftning. Det drejer sig om flodmundinger (naturtype nr. 1130), kystlaguner og strandsøer (naturtype nr. 1150) og større lavvandede bugter og vige (naturtype nr. 1160). På den baggrund vurderer Frederikshavn Kommune, at næringsstofudvaskningen fra det konkrete projekt maksimalt må udgøre 1 % af den samlede udvaskning, jf. afskæringskriterie 1 ovenfor.

Oplandet til Nordlige Kattegat og Læsø har et samlet areal på 138.765 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på ca. 3.675 tons N. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til det Nordlige Kattegat 2.183 tons N/år.

Den del af nitratudvaskningen fra det ansøgte projekt, der stammer fra husdyrgødning er gennem IT-ansøgningen og Farm-N beregnet til 7,6 kg N/ha svarende til 965 kg N i alt. I det reduktionspotential for de konkrete udbringningsarealer (jf. nitratklassekortlægningen) er på gns. 87,5 % giver det ansøgte anledning til en samlet påvirkning af Natura 2000-området på 121 kg N/år. Det udgør dermed maksimalt 0,01 % af den samlede N-påvirkning til Kattegat.

Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter (afskæringskriteriets punkt 2)

Med hensyn til udvikling i dyretrykket i opland til det nordlige Kattegat, er der i perioden fra 2007 til 2014 sket en reduktion i det samlede antal DE fra 74.712 til 71.178 DE⁴.

Antallet af dyreenheder er opgjort på baggrund af det Centrale Husdyr Register (CHR-registret). Tallene er korrigeret for ændringer i omregningsfaktorer for DE, således at disse ændringer indgår progressivt gennem en årrække og ikke giver anledning til store stigninger/fald i det enkelte år, hvor

---

⁴ <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

omregningsfaktoren ændres. Miljøstyrelsen vurderer, at usikkerheden i CHR-dataene er på 5-10%⁵. Lineær regression viser et sikkert fald i antallet af DE i oplandet med en forklaringsgrad (r^2) på mere end 0,5.

Udviklingen i antallet af dyreenheder afspejler den strukturudvikling der er sket indenfor husdyrproduktionen gennem en længere årrække. Samtidig med, at der sker nyetableringer og udvidelser af husdyrbrug, er der således husdyrbrug der reducerer produktionen eller lukker helt ned.

Den registrerede udvikling i dyretrykket gennem CHR skal sammenholdes med kommunens egne oplysninger om ophørte/reducerede husdyrbrug samt med de tilladelser/godkendelser der er givet af kommunen og som stadig kan udnyttes. Det i CHR registrerede fald i antallet af DE stemmer overens med kommunens erfaringer i forbindelse med tilsyn m.v..

Idet der er tale om et stort opland (> 1.000 ha) og et stort antal DE (> 10.000 DE) i oplandet vurderer Frederikshavn Kommune, at der ikke er grund til at supplere med lokal viden omkring udviklingen i dyrehold i oplandet. Kommunen mangler desuden en sikker opgørelsesmetode til indmelding af reducerede og/eller lukkede brug.

Det vurderes endvidere, at der ikke er andre kilder til nitratudvaskning – spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende – der har givet anledning til stigende nitratudvaskning i det aktuelle opland i perioden fra 2007 og fremefter. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Som tidligere nævnt, er der ingen af arealerne der ligger i opland til fosforfølsomt Natura 2000-område (fosforklasse I, II eller III). Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveauer for fosfor er målrettet fosforoverskuddet og sikrer de oplande, hvor der er størst risiko for fosforbelastning. Vandplanernes indsats i forhold til fosfor er særligt målrettet de direkte tab fra dyrkningsfladen til vandområderne og der er således ikke i vandplanerne fastsat krav til fosforoverskud på landbrugsarealerne. Ifølge vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerak er påvirkningen af disse vandområder med fosfor fortsat under vurdering, men fosfor menes at have en mindre betydende rolle i de åbne farvande.

Med hensyn til fosfor, kan der ud fra retningslinjerne i Miljøstyrelsens digitale vejledning samt ansøgningens konkrete tal, beregnes en worst case påvirkning fra husdyrbruget på 7 kg P. Forudsætningen herfor er et fosforoverskud på arealerne på 13,7 kg P/ha svarende til en forøgelse af jordens fosforindhold på 5,48 % i godkendelsesperioden (8 år), et udbringningsareal på 126,92 ha og en worst case udvaskning på 1 kg P/ha. Med udgangspunkt i vandplanen for Nordlige Kattegat og Skagerak (korrigeret med forholdstal for de enkelte deloplande) er den samlede fosforafstrømning til Nordlige Kattegat på ca. 80 t P/år. Det betyder, at husdyrbrugets del af påvirkningen svarer til 0,01 % af den samlede påvirkning. Som for nitrat vurderes det, at en fosforpåvirkning med under 1 henholdsvis 5 % af den samlede påvirkning ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder.

Der er endvidere foretaget en landskabelig risikovurdering for at afklare transportveje for fosfor fra mark til vandløb og videre til de marine områder. Enkelte arealer skrånede mod vandløb og er omfattet af det generelle forbud mod udbringning af gødning på arealer indenfor 20 m fra kanten af vandløb. Det vurderes, at der derudover ikke er udbringningsarealer, der er stærkt skrånende mod vandløb. På den baggrund vurderes risikoen for overfladetab af fosfor fra arealerne at være begrænset.

---

⁵ Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen Erhverv. Notat af 14. marts 2011

Udbringningsarealer der skrâner/støder op til beskyttet natur

En række af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op ad beskyttede naturarealer. Frederikshavn Kommune har vurderet, at en fortsættelse af den hidtidige drift på de omkringliggende udbringningsarealer ikke vil medføre tilstandsændring af naturarealerne. Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med det ansøgte projekt.

Natura 2000-områder

Grundet afstanden vurderer Frederikshavn Kommune, at der ikke vil være en ammoniakbelastning fra stald og lager og udvidelsen vil dermed ikke være til ugunst for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde i Frederikshavn Kommune er Natura 2000-område nr. 8, Bangsbo og Åsted Ådal med omkringliggende overdrevsområder. Området ligger omkring 3 km øst for det nærmeste udbringningsareal. Grundet afstanden vurderer Frederikshavn Kommune, at der ikke vil være en belastning fra udbringningsarealerne og anvendelsen af udbringningsarealerne vil derfor ikke være til ugunst for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området.

Habitatdirektivet, bilag IV-arter

Se beskrivelse under anlægget.

Fredninger

Der er ingen arealer indenfor fredet område.

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING

Kommunen vurderer, på grundlag af ovenstående, at anvendelse af arealerne som udbringningsarealer ikke vil føre til en tilstandsændring på naturarealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Anvendelsen af arealerne vil heller ikke have en negativ effekt på områdets funktion som økologisk forbindelse eller på bilag IV-arter.

Arealanvendelsen vurderes desuden at have en neutral effekt på de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for det nærmeste Natura 2000-område.

Gennem Husdyrbrugsloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT (bedst tilgængelig teknologi). BAT er berørt i flere af de tidligere afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation hertil.

Når kommunen skal vurdere, om projektet lever op til BAT, tages der udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier.

Med baggrund i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier kan der beregnes et niveau for kvælstofemissionen fra ejendommen, som bør være opnåelig ved anvendelse af BAT.

Kommunen beregner dette BAT-niveau til: 11.743 kg N/år i fase 1 og 12.942 kg N/år i fase 2, jf. nedenstående tabeller.

TABEL 12A BEREGNING AF EMISSIONSGRÆNSEVÆRDI – FASE 1

Staldanlæg	Antal dyr	Standardemission pr. dyr (kg N)	Samlet emission (kg N)
Ny stald/Nye dyr	850 søer	2,66	2258
Eksisterende stald	2650 søer	2,94	7799
Ny stald/Nye dyr	950 smågrise (9-31 kg)	0,03	33
Eksisterende stald	2550 smågrise (9-31 kg)	0,08	209
Ny stald/Nye dyr	950 slagtesvin (31-107 kg)	0,30	287
Eksisterende stald	2550 slagtesvin (31-107 kg)	0,45	1157
I alt			11.743

TABEL 12B BEREGNING AF EMISSIONSGRÆNSEVÆRDI – FASE 2

Staldanlæg	Antal dyr	Standardemission pr. dyr (kg N)	Samlet emission (kg N)
Ny stald/Nye dyr	1350 søer	2,56	3457
Eksisterende stald	2650 søer	2,94	7799
Ny stald/Nye dyr	950 smågrise (9-31 kg)	0,03	33
Eksisterende stald	2550 smågrise (9-31 kg)	0,08	209
Ny stald/Nye dyr	950 slagtesvin (31-107 kg)	0,30	287
Eksisterende stald	2550 slagtesvin (31-107 kg)	0,45	1157
I alt			12.942

Det ansøgte husdyrbrug overholder dette vejledende BAT-niveau med en ammoniakemission på 6257 kg N i fase 1 og 5572 kg N i fase 2. Der er derfor ikke anledning til at antage, at det er BAT at lave yderligere tiltag på ejendommen.

I forhold til fosforudledning angiver Miljøstyrelsen i de vejledende emissionsgrænseværdier, at når der udbringes husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringingsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Langt størstedelen af tabet af fosfor til fra landbruget vandmiljøet er dog historisk betinget som følge af ophobning gennem årene af fosfor i jordens pulje. Denne ophobning er på landsplan nedbragt ved, at fosforoverskuddet i marken er reduceret væsentligt siden 1980'erne.

Herudover giver beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven mulighed for at regulere udledningen af fosfor til de arealer, der afvander til særligt fosforfølsomme naturområder. Derfor er risikoen for tab af fosfor generelt væsentlig mindre i dag end tidligere. Da BAT også indebærer, at der skal findes en passende balance mellem de forskellige miljøpåvirkninger og dertil svarende omkostninger, finder Miljøstyrelsen ikke, at det er miljøøkonomisk eller proportionelt hensigtsmæssigt at prioritere en yderligere begrænsning af fosfor på bekostning af begrænsningen af ammoniakemissionen. Derfor bør yderligere krav til begrænsning af fosfor begrundet i BAT baseres på omkostningsneutrale teknikker.

Den eneste teknik, der vurderes at være omkostningsneutral, er optimering af fosforudnyttelse hos svinene. Herved fastlægges emissionsgrænseværdien for slagtesvinene, søerne og smågrisene til, at husdyrgødningen maksimalt må have et indhold af fosfor, der svarer til henholdsvis 22,2, 23,9 og 29 kg P/DE ab lager ved udbringning af 1,4 DE/ha.

Dette svarer til at den ansøgte produktion i fase 1 har et samlet BAT-emissionsniveau for fosfor på 22.409 kg P ab lager og i fase 2 har et samlet BAT-emissionsniveau for fosfor på 25.267 kg P ab lager.

Det fremgår af ansøgningen, at den konkrete produktion i fase 1 har et fosforniveau på 20.275 kg P ab lager og i fase 2 har et fosforniveau på 22.780 kg P ab lager. Da dette ligger lavere end BAT-emissionsniveauet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT for fosfor.

I tidligere afsnit af miljøgodkendelsen er BAT i forhold til staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning og forbrug af vand og energi gen-

nemgået. I nedenstående afsnit 8.1 gives en beskrivelse af management og egenkontrol mens Frederikshavn Kommunes samlede vurdering af BAT fremgår af afsnit 8.2.

8.1 MANAGEMENT OG EGENKONTROL

Ansøger har redegjort for følgende tiltag indenfor management og egenkontrol.

- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres
- Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov (E-kontrol).
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres.
- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.
- Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.
- Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.
- Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.
- Der leveres grise til Danish Crown og produktionen er dermed omfattet af deres kvalitetsprogram.
- Staldafsnittene er tilkoblet alarmanlæg.

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi og resourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødskning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Kommunen vurderer at bedriften lever op til BAT for så vidt angår management og egenkontrol. Det bemærkes at der er lovkrav omkring hovedparten af ovennævnte punkter medfør af anden lovgivning. Det gælder bl.a. gødningsplanlægning, medicin- og sprøjtejournal. Der er derfor ikke behov for at stille vilkår til disse forhold i denne miljøgodkendelse.

8.2 SAMLET VURDERING VEDRØRENDE BAT PÅ BEDRIFTEN

Kommunen har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse. BAT vurderingen omfatter også de eksisterende stalde.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering, uden hensyn til, om beskyttelsesniveauerne i husdyrbrugsloven er overholdt.

9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

Ansøger redegør på følgende måde for alternativer:

Alternativet til det ansøgte projekt vil være etablering af en svineproduktion på en anden ejendom. Det planlagte anlæg er en videreførelse af den strategi der er lagt for I/S St. Vognsbæk. Udvidelsen af dyreholdet på ejendommen er ansøgers bud på hvad der skal til for at sikre en rentabel og logistiks sammenhængende bedrift i fremtiden.

0-alternativet vil medføre, at den nuværende produktion på 1400 årssøer m. polte fortsættes. På sigt vil det ikke være en rentabel produktion, og risikoen skal dermed spredes på flere ejendomme, for at kunne udvide til en produktion, der også er rentabel på sigt.

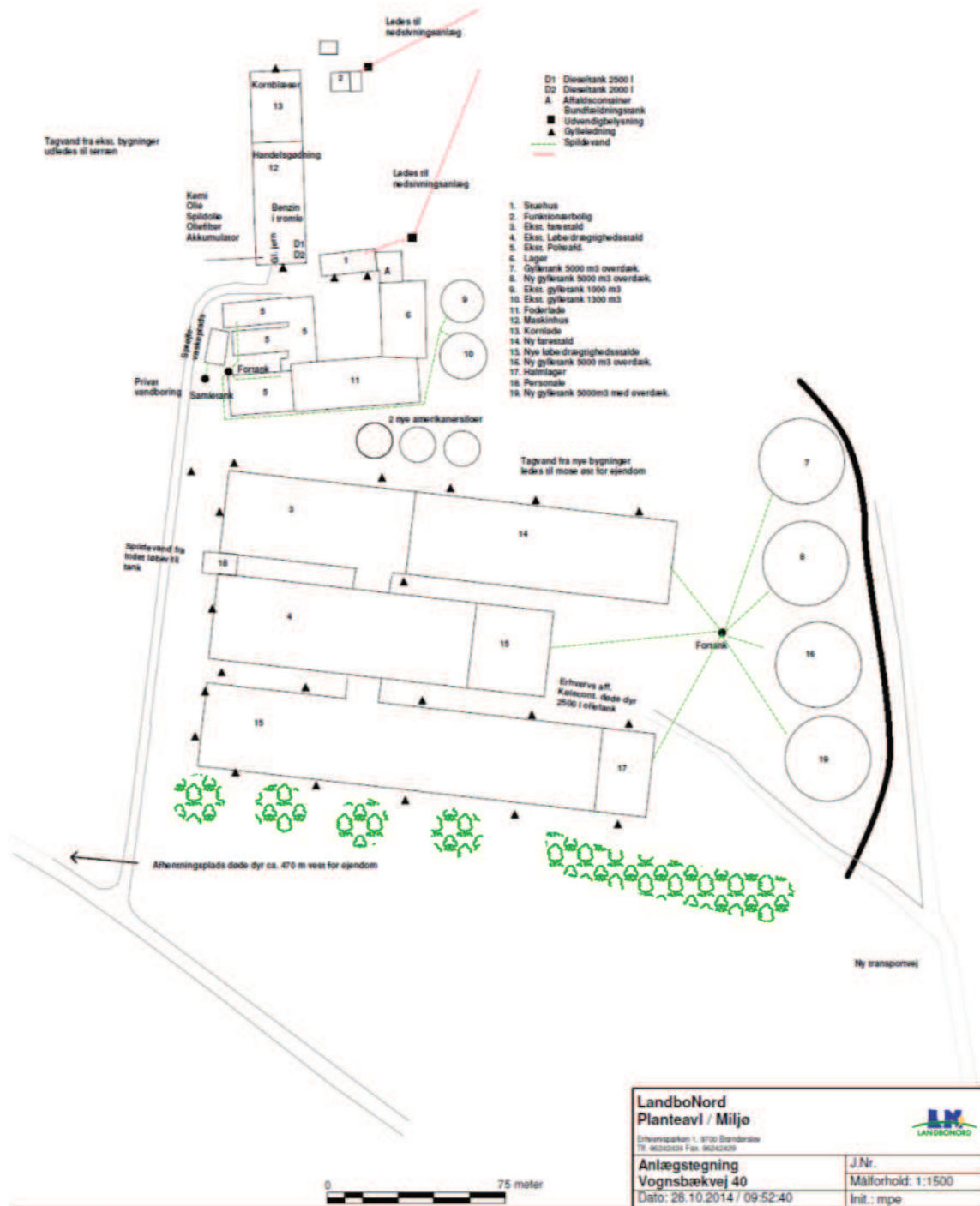
Spredning af dyreholdet på flere ejendomme vil medføre øgede udgifter til personale med mere. En større produktion på én lokalitet vil samtidig kunne gøre det mere interessant for medarbejdere at søge ansættelse, idet udfordringerne er større.

I forhold til arealerne fastholdes driften i ansøgningen med udbringning af husdyrgødning på 1,4 DE/ha. Den overskydende gyllemængde afsættes til biogas-anlæg.

Med udvidelsen lever produktionen op til de skærpede krav til BAT og 30% ammoniakreduktion. Der investeres således i ny teknologi til at reducere belastningen fra ejendommens dyrehold. Disse miljøforbedringer vil udeblive hvis ikke udvidelsen gennemføres.

Frederikshavn Kommune samlet set ikke de behandlede alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

10.1 ANLÆGSTEGNING (FRA ANSØGER)

10.2 UDTALELSE FRA HJØRRING KOMMUNE

Hej Tinne!

Hjørring Kommune har ingen yderligere bemærkninger. Jeg har tjekket, at arealerne er de samme, og det har du ret i.

Mht.

- Kategori 1-natur: Der er så stor afstand, at vores vurdering er, at det ikke er et problem.
- Kategori-2 natur: Det nærmeste er beliggende i Frederikshavn Kommune, så det vil jeg lade jeres natur-folk om at vurderer...
- Kategori 3-natur: Jeg har fået bedt LandboNord om en supplerende beregning, der viser deposition på det nærmeste kategori 3-natur beliggende i Hjørring Kommune. Det viser, at mer-depositionen er < 1 kg. Så heller ingen problemer der.

Med venlig hilsen

Anne K. Samsøe
Team Erhverv, Hjørring Kommune
Dir. tlf: 72 33 67 41
aks@hjoerring.dk

Udtalelse vedr. Vognsbækvej 40

Hjørring Kommune har vurderet ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse på Vognsbækvej 40, for de arealer, der er beliggende i Hjørring Kommune.

Hjørring Kommune har på baggrund af ammoniakdepositionsberegninger fra stalde og lagre vurderet, at der ikke er naturarealer beliggende i Hjørring Kommune, der i forbindelse med udvidelsen modtager en ammoniakbelastning over 1,0 kg N/ha/år, hvilket er det skrappeste krav Kommunen kan stille. Vurderingen af udvidelsen påvirkning i Hjørring Kommune begrænser sig således til udbringning af husdyrgødning.

Idet husdyrbruget har en miljøgodkendelse fra 2009, omfatter Hjørring Kommunes vurdering kun de arealer, der er nye i forhold til den godkendelse. Det vil sige, at kun aftalearealerne i Hjørring Kommune vurderes, da de ejede og forpagtede arealer er de samme som i godkendelsen fra 2009, og dyretryk på arealerne ikke ændres.

Der er tale om ca. 114,3 ha aftalearealer beliggende i Hjørring Kommune.

Nedenfor er Hjørring Kommunes vurderinger opdelt i tre afsnit: **Natur, Grundvand og Overfladevand.**

Natur

I nærheden af udbringningsarealerne i Hjørring Kommune er der Natura 2000 områder, arealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og flere små overdrev, heder, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Kommunen vurderer, at udbringning af husdyrgødning på arealerne:

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder
- vil have en neutral effekt på arter beskyttede efter EF-habitatsdirektivet bilag IV
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttede efter husdyrgodkendelseslovens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen vurderer samlet, at udbringning af husdyrgødning på arealerne kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

Figur 1. Udbringingsarealernes beliggenhed i forhold til registeret, beskyttet natur og habitatområder.

I bilag 1 ses naturudtalelsen fra Hjørring Kommune i sin fulde længde.

Grundvand

Der er ingen af arealerne i Hjørring Kommune, der er beliggende i Nitratfølsomt indvindingsområde. Der er derfor ingen bemærkninger i forhold til grundvand.

Overfladevand

Alle udbringingsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de 2 sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren som Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe muligheden for at opnå denne målsætning

og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning. Den nærmere vurdering ses i bilag 2. Konklusionen er, at hverken påvirkningen fra det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor.

Med venlig hilsen

Anne Samsøe-Petersen

Team Erhverv

E-mail: anne.samsøe-petersen@hjoerring.dk

Tlf. 72 33 67 41

Bilag 1

Naturudtalelse vedr. ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Vognsbækvej 40, Frederikshavn

Husdyrbruget på Vognsbækvej 40, Frederikshavn beliggende i Frederikshavns Kommune har ansøgt om udvidelse. Hjørring Kommune har på baggrund af ammoniakdepositionsberegninger fra stalde og lagre vurderet, at der ikke er naturarealer beliggende i Hjørring Kommune, der i forbindelse med udvidelsen modtager en ammoniakbelastning over 1,0 kg N/ha/år, hvilket er det skrappeste krav Kommunen kan stille. Vurderingen af udvidelsen påvirkning i Hjørring Kommune begrænser sig således til udbringning af husdyrgødning.

Idet husdyrbruget har en miljøgodkendelse fra 2009, omfatter Hjørring Kommunes vurdering kun de arealer, der er nye i forhold til den godkendelse. Det vil sige, at kun aftalearealerne i Hjørring Kommune vurderes, da de ejede og forpagtede arealer er de samme som i godkendelsen fra 2009, og dyretrykket på arealerne ikke ændres.

AREALER

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på arealerne er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, er fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning¹. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven². Endvidere har Kommunen vurderet, om det ansøgte i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rastoområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt³. Herved har Kommunen sikret sig, at udbringning af husdyrgødning på arealerne kan ske på en måde, der er forenelige med hensynet til omgivelserne⁴.

Udbringingsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på rapporten "BUFFERZONER omkring særlig sårbare natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåren kvælstof fra danske landbrugsejendomme" (herefter bufferzoner rapporten).

---

¹ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

² Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

³ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁴ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

Natura 2000

I ansøgte projekt ligger der udbringningsarealer tæt op til Natura 2000 området "Tislum Møllebæk" (EF-habitatområde nr. 215). Udbringningsarealerne ligger tættest på den kvælstoffølsomme naturtype natureng i Natura 2000 området (Fig. 1).

Kommunen vurderer, i henhold til miljøstyrelsens vejledning og bufferzonerapporten, at totalbelastningen selv i den værst tænkelige situation vil være under 0,2 kg N/ha per år i kanten af naturområdet i habitatområdet.

Øvrig beskyttet natur

Der ligger flere ammoniakfølsomme områder beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven i nærheden af nogle af udbringningsarealerne (Fig. 1). Disse områder kan desuden indeholde yngle- og/eller rasteområder for bilag IV-arter.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år⁵ – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

Stærkt skrående arealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen⁶ må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skråner mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Ifølge naturbeskyttelsesloven⁷ må landbrugsaktiviteter ikke medføre en ændring af nærliggende naturområders tilstand. Tilstømning af næringsstoffer fra tilstødende, skrående udbringningsarealer vil i nogle situationer kunne medføre en sådan tilstandsændring.

Kommunen har vurderet, at ingen af udbringningsarealerne i ansøgningen skråner mere end 6° ned mod vandløb og naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Det er derfor Kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille krav til udbringning af husdyrgødning - ud over allerede eksisterende lovgivning.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakbelastning med de bedst tilgængelige modeller fra DMU samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

---

⁵ Jf. Bufferzonerapporten, Miljøministeriet 2004

⁶ Jf. § 26 stk. 3 i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

⁷ Jf. § 3 i Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24. august 2009 om naturbeskyttelse

Figur 1. Udbringningsarealernes beliggenhed i forhold til registeret, beskyttet natur og habitatområder.

Bilag 2

Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de 2 sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe muligheden for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning.

I vejledningen har ministeriet opstillet 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.

Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. (Påvirkning fra projektet i sig selv.)

2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.

Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

KVÆLSTOF

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområder", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, som antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Statsforvaltningens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5%-grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 127.236 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 3.579 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.396 tons N/år

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen⁸ fra et ansøgt projekt udgøre 69,80 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 7.755 ha i et område med reduktionsprocent 25 og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

FOSFOR

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 53,6 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 2680 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 33.500 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrage med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Statsforvaltningen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2011 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 81.021 til 79.252.

Denne centralt opgjorte udvikling i dyretryk til og med 2011, kan suppleres med kommunens oplysninger for 2012 om ophørte/reducerede husdyrbrug samt med de tilladelser/godkendelser der er givet af kommunen og som stadig kan udnyttes. Det er kommunens vurdering, at der over korte perioder (under 1 år) ikke sker og ikke er sket nogen afvigelse fra den generelle tendens, nemlig at antallet DE ikke stiger med tiden, men snarere falder.

Kommunen vurderer endvidere, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

---

⁸ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinogylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.